

Sprawozdanie z działania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2022/2023

Spis treści

Wstęp	2
1. Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami /doktorantami	3
2. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia	7
3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych	14
4. Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów.....	18
5. Monitorowanie wsparcia studentów / doktorantów w procesie uczenia się.....	30
6. Monitorowanie mobilności studentów/doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.....	33
7. Uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów	33
8. Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno – gospodarczym w odniesieniu do programów studiów	40
9. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów.....	44

Wstęp

Wydział Ekonomii i Finansów w roku akademickim 2022/2023 kształcił studentów na kierunkach: ekonomia, międzynarodowe stosunki gospodarcze i ekonomiczno-prawnym. Łącznie na Wydziale studio- wało 1317 osób, w tym: na studiach stacjonarnych – 995 osób (spadek o 15 osób w stosunku do roku poprzedniego), na studiach niestacjonarnych – 322 osoby (spadek o 61 osób w stosunku do roku poprzedniego) (tabele 1 i 2).

Tabela 1. Liczba studentów WEiF UwB w roku akademickim 2022/2023

Kierunek studiów	Liczba studentów			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia
ekonomia	484	193	202	120
ekonomiczno-prawny	238	0	0	0
międzynarodowe stosunki gospodarcze	63	17	0	0
Łącznie	785	210	202	120

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Dziekanatu WEiF.

Tabela 2. Struktura studentów WEiF UwB w roku akademickim 2022/2023 (w%)

Kierunek studiów	Struktura studentów			
	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia
Ekonomia	61,65	91,9	100	100
ekonomiczno-prawny	30,32	0	0	0
międzynarodowe stosunki gospodarcze	8,03	8,1	0	0
Łącznie	100	100	100	100
Udział w ogólnej liczbie studentów	59,60%	15,94%	15,34%	9,12%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Dziekanatu WEiF.

W związku z wejściem w życie w 2018 r. ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.) od roku akademickiego 2019/2020 uległ zmianie model kształcenia doktorantów. Dotychczasowe studia doktoranckie zostały zastąpione kształceniem doktorantów w szkołach doktorskich (w przypadku dyscypliny naukowej *ekonomia i finanse* - Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych). Studia III stopnia są stopniowo wygaszane i do roku 2023 prowadzi się je na zasadach obowiązujących przed wejściem w życie ww. ustawy. W roku akademickim 2022/2023 WEiF kształcił na studiach doktoranckich łącznie 6 osób na IV roku w oparciu o przedłużenie studiów.

Wydział Ekonomii i Finansów posiada w swojej ofercie edukacyjnej 7 studiów podyplomowych. Studia podyplomowe uruchomione w analizowanym roku akademickim wraz z liczbą uczestników przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Studia podyplomowe WEiF działające w roku akademickim 2022/2023

Studia podyplomowe	Liczba uczestników
Studia Podyplomowe Menedżerskie	22
Finanse i Rachunkowość Przedsiębiorstw	24
Rachunkowości i Audytu Wewnętrznego w Jednostkach Sektora Publicznego	9

Źródło: dane uzyskane od osób administrujących poszczególne studia podyplomowe.

Wydział Ekonomii i Finansów UwB, w roku akademickim 2022/2023 realizował wspólnie z:

- 1) Instytutem Informatyki UwB - kierunek: Informatyka i Ekonometria;
- 2) Wydziałem Biologii UwB – kierunek: Ekobiznes.

Pracownicy Wydziału prowadzili również zajęcia w Filii UwB w Wilnie, na Wydziale Nauk o Edukacji, na Wydziale Prawa i w Instytucie Zarządzania.

W roku akademickim 2022/2023 Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, realizował zadania w określonych przepisami obszarach.

1. MONITOROWANIE KOMPETENCJI I DOŚWIADCZENIA ORAZ KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH I INNYCH OSÓB PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZE STUDENTAMI / DOKTORANTAMI

Proces monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami/doktorantami na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 4). Polega on na systematycznej analizie i ocenie:

- pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich,
- obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami/doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (np. specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami.

Monitorowanie w tym obszarze ma na celu zapewnienie jednolitego sposobu syntetycznej analizy i oceny kadry akademickiej: badawczo-dydaktycznej (działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna)

oraz kadry dydaktycznej (działalność dydaktyczna i organizacyjna). Również stworzenie powszechnie dostępnego oraz przejrzystego systemu obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia (np. praktyków).

1) analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich

Analiza i ocena pracowników pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych odbywa się w oparciu o analizę:

- pozycji naukowych opublikowanych w okresie sprawozdawczym wraz ze wskazaną liczbą punktów,
- pozostałej działalności naukowej nauczycieli akademickich, dotyczącej w szczególności: pozyskiwania grantów, współpracy krajowej i międzynarodowej, uczestniczenia w konferencjach oraz ich organizowania i współorganizowania, pełnienia funkcji promotora lub recenzenta rozpraw doktorskich, habilitacyjnych i w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego profesora i innych,
- działalności dydaktycznej i organizacyjnej,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich.

Monitorowanie odbywa się dwutorowo. Z jednej strony: Kierownicy Katedr/Zakładów, w oparciu o informacje uzyskane od pracowników, Władze dziekańskie w oparciu o informacji zamieszczone w systemie EVA (od 2022 r.) na bieżąco analizują wskazane obszary. Z drugiej strony poprzez ocenę okresową pracowników, która dokonywana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą. W jej skład wchodzi Dziekan, trzech samodzielnych pracowników naukowych powołanych przez Radę Wydziału oraz Kierownik katedry, w której zatrudniony jest oceniany pracownik. Na zaproszenie przewodniczącego, na posiedzeniu komisji obecny jest też oceniany nauczyciel akademicki, który przedstawia osiągnięcia będące przedmiotem jego oceny.

Wyniki okresowych ocen pracowników dotyczące ich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej są wykorzystywane do podejmowania decyzji z zakresu rozwoju i doskonalenia kadry naukowej, a także planowania indywidualnych ścieżek rozwoju naukowego poszczególnych pracowników Wydziału. Z pracownikami o niskiej aktywności naukowej rozmowę przeprowadza Kierownik zakładu / katedry oraz Dziekan. Ma to na celu wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz podjęcie działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej. Również Dziekan w przypadku osób o niskiej aktywności naukowej może wystąpić do Rektora z wnioskiem o przyspieszoną ocenę takiego pracownika.

W roku akademickim 2022/2023 w znaczący sposób wzrosła liczba artykułów naukowych opublikowanych przez pracowników Wydziału w wysoko punktowanych czasopismach z *Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych* MEiN (11 artykułów za 100 pkt., 14 artykułów za 140 pkt 2 artykuły za 200 pkt.). Ważnym obszarem działalności naukowo-badawczej pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów UwB stanowią wydawnictwa. W roku akademickim

2022/2023 w Wydawnictwie Uniwersytetu w Białymstoku wydano cztery monografie autorskie oraz jedną pracę pod redakcją.

W celu aktywizowania pracowników badawczo-dydaktycznych w obszarze działalności naukowej stosowane są dwie formy finansowe: nagroda Rektora, wynagrodzenie motywacyjne.

W roku akademickim 2 osoby otrzymały wynagrodzenie motywacyjne.

Ważną rolę w procesie podnoszenia kwalifikacji zawodowych odgrywają również wyjazdy pracowników na staże naukowe krajowe i zagraniczne. W roku akademickim 2022/2023 czterech pracowników badawczo-dydaktycznych odbyło staże naukowe w następujących ośrodkach naukowych: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Politechnika Białostocka.

W roku akademickim 2022/2023, 12 pracowników WEiF zrealizowało wyjazdy w ramach programu Erasmus+. Siedem wyjazdów miało charakter wyjazdów szkoleniowych (mobilności typu STT) a pięciu pracowników WEiF zrealizowało wykłady (mobilności dydaktyczne typu STA). Mobilności w ramach programu Erasmus+ zrealizowano na następujących uczelniach zagranicznych: University of Cordoba (Hiszpania); Instituto Polytecnico de Setubal (Portugalia); University of West Attica (Grecja); Alexandru Ioan Cuza University of Iași (Rumunia); University of Cordoba (Hiszpania). W ramach tych wyjazdów pracownicy doskonalili swoje kompetencje w zakresie dydaktyki, a także nawiązali nowe kontakty naukowe.

Podnoszeniu jakości kształcenia sprzyjały również wizyty pracowników uczelni zagranicznych na Wydziale mi.in. wykład przeprowadzony przez prof. Yuliię Orlovską i dr Veronikę Chalayę z Higher Educational Institution *Pridniprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture* (7 grudnia 2022 r.). Dodatkowo, w roku akademickim 2022/2023, stypendysta Programu ETA Fulbright (absolwent Georgetown University, Washington, D.C.) – Pan Daniel Breslow realizował swój roczny pobyt na WEiF UwB. Podczas pobytu, przez cały rok akademicki, prowadził zajęcia zarówno dla studentów, nauczycieli akademickich, jak i pracowników administracji WEiF. Zajęcia z native speakerem miały na celu podniesienie kompetencji językowych, co bezpośrednio i korzystnie wpływa na jakość zajęć realizowanych w języku angielskim na WEiF oraz na administracyjną obsługę studentów zagranicznych.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich odbywa się także poprzez uczestniczenie w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, organizację Wydziałowych konferencji oraz seminariów naukowych, a także uczestniczenie w wykładach i spotkaniach naukowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji podstawowe znaczenie ma rozwój naukowy pracowników, co potwierdzone jest nadaniem tytułu lub stopnia naukowego. W roku akademickim 2022/2023 trzy osoby uzyskały stopień doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Ponadto trzech pracowników badawczo - dydaktycznych uzyskało stopień dr. hab. nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych odbywa się poprzez przygotowanie wniosków o finansowanie projektów badawczych. W roku akademickim 2022/2023, kontynuowano realizację trzech projektów. Dodatkowo do NCN i NCBiR złożono 2 wnioski, z których niestety żaden nie otrzymał dofinansowania. Natomiast dofinansowanie otrzymał projekt Komisji Europejskiej pt. *BACK IN TOWN – The role of industrial*

relations and social dialogue in supporting young people's employment and social inclusion at an urban level. Projekt został złożony w ramach konkursu KE SOCPL-2022-IND-REL (Improving expertise in the field of industrial relations).

2) analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami

Obsady zajęć dydaktycznych na Wydziale dokonują Kierownicy Zakładów, w porozumieniu z Kierownikiem Katedry (w razie potrzeby z Dziekanem), kierując się przede wszystkim kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi. W przypadku specjalistycznych przedmiotów o charakterze praktycznym zatrudniane są osoby z zewnątrz posiadające umiejętności praktyczne w zakresie prowadzonego przedmiotu. Ponadto brane są pod uwagę wyniki ocen pracowników dokonywane przez studentów.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami/doktorantami na WEiF UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Odbywa się ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia istotne jest:

- podejmowanie dalszych działań mających na celu zwiększenie aktywności naukowej nauczycieli akademickich (np. publikacje w wysoko punktowanych czasopismach, monografie naukowe),
- dążenie do zwiększania liczby efektywnie składanych wniosków o finansowanie projektów badawczych, w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli,
- organizowanie szkoleń dla pracowników dotyczących: przygotowywania wniosków o grant, wykorzystania sztucznej inteligencji w działalności naukowej
- aktywizowanie pracowników oraz stwarzanie warunków pozwalających na terminowe uzyskiwanie stopni naukowych i tytułów naukowych,
- aktywizowanie pracowników do odbywania staży naukowych krajowych i zagranicznych.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- zwiększenie liczbę publikacji w wysoko punktowanych czasopismach naukowych,
- wzrost liczby opublikowanych monografii naukowych,
- wzrost liczby uzyskiwanych stopni naukowych.

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. *w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 5). W ramach oceny procesu kształcenia analiza i ocena dotyczyła takich obszarów jak:

- zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni i WEiF,
- adekwatność programów studiów do zakładanych efektów uczenia się,
- zgodność programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów,
- prawidłowość stosowania punktów ECTS,
- zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów,
- sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostęp studentów / doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania,
- system weryfikacji końcowych efektów uczenia się,
- realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

Oceny w wyżej przedstawionych obszarach dokonują: Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne, Koordynator praktyk

1) zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni i WEiF

W oparciu o przeprowadzoną przez Zespół analizę można wskazać, że koncepcje kształcenia na wszystkich kierunkach studiów zawierają wszystkie wymagane elementy, m.in. moduły kształcenia, przypisane efekty uczenia się, itp. Są one spójne z misją UwB oraz znajdują odzwierciedlenie w jego strategii. Kierunki studiów umiejscowione są odpowiednio w obszarach kształcenia opisanych w PRK. Ponadto stwierdzono spójność nazw kierunków studiów, ich profilu oraz formy z określonymi efektami kształcenia. Również profil studiów (ogólnoakademicki) jest spójny z określonymi efektami uczenia się.

2) adekwatność programów studiów do zakładanych efektów uczenia się

Analiza programów studiów na wszystkich kierunkach pokazuje zgodność zakładanych efektów z PRK. Liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia. Przypisane są do nich efekty uczenia się

oraz punkty ECTS, które uwzględniają odpowiednie elementy nakładu pracy studenta niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów.

3) zgodność programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów

Programy studiów realizowane na poszczególnych kierunkach stanowią spójne całości poprzez powiązanie zakładanych efektów uczenia się z treściami programowymi oraz metodami dydaktycznymi. Zaproponowane moduły kształcenia pozwalają osiągnąć wszystkie zakładane efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Należy podkreślić elastyczność programów studiów, polegającą na wyborze modułów kształcenia w ramach określonej specjalizacji. Umożliwia to uwzględnienie indywidualnych zainteresowań studenta w zakresie dyscyplin właściwych kierunkowi studiów.

Budowa przeanalizowanych programów i zawartości poszczególnych modułów odpowiada specyfice profilu ogólnoakademickiego. Ponadto programy studiów są dostosowywane do oferty form kształcenia uwzględniając ich specyfikę.

4) prawidłowość stosowania punktów ECTS

Liczba punktów ECTS w planach studiów na kierunkach realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów jest odpowiednia do wymagań stosowanych w tym profilu studiów, a sposób wyliczania punktacji jest prawidłowy. Liczba punktów ustalona dla poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa i odzwierciedla nakład pracy studenta wymagany do osiągnięcia efektów uczenia się.

5) zgodność treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów

Treści programowe zajęć zawartych w sylabusach są zgodne z programem studiów. Zostało to zweryfikowane poprzez analizę treści sylabusów sporządzanych dla poszczególnych przedmiotów. W większości sylabusów znajdujące się w nich treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne umożliwiają właściwą realizację wszystkich efektów uczenia się.

Szczegółowa analiza sylabusów wskazuje, że większość z nich sporządzana jest w sposób poprawny. Pomimo uwag przekazywanych prowadzącym, nadal zdarzały się przypadki niekompletności sylabusów bądź błędów w ich sporządzaniu. Nie zawsze były uzupełnione wszystkie części. Występowały przypadki niezrozumienia zasad formułowania przedmiotowych efektów uczenia się. Pomimo ciągłego monitoringu sylabusów nadal można zaobserwować przypadki umieszczania w sylabusach kierunkowych efektów uczenia się, a nie przedmiotowych. Również w niektórych sylabusach brakuje odniesienia do kierunkowych efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu w matrycy. Pojawiały się także błędy w określaniu nakładu pracy studenta.

Stwierdzone nieprawidłowości w sylabusach przekazywane są pracownikom w celu skorygowania błędów. Ponadto wskazuje się pracownikom konieczność takiego doboru metod dydaktycznych, aby w sposób właściwy weryfikowały zakładane efekty uczenia się. Efektem podejmowanych działań jest obserwowana stopniowa poprawa jakości sporządzanych sylabusów.

6) *sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostęp studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania*

Na podstawie analizy dostępnych sylabusów należy zasadniczo pozytywnie ocenić ten aspekt systemu zapewnienia jakości kształcenia. W zdecydowanej większości sylabusów została zachowana adekwatność zakresu wymagań i form oceniania w stosunku do zakładanych efektów uczenia się. Podstawową formą weryfikacji założonych do realizacji efektów uczenia się w przypadku wykładów jest egzamin/ zaliczenie pisemne. W przypadku egzaminu pisemnego, pomimo wskazań pracownikom, w niektórych sylabusach nadal brak jest doprecyzowania formy tego egzaminu, czy jest to test, czy też egzamin przeprowadzany w formie opisowej. W celu poprawy jakości kształcenia pracownicy otrzymali informację dotyczącą konieczności doprecyzowania w sylabusie formy egzaminu. Można też zauważyć, że w mniejszym zakresie weryfikacja założonych efektów uczenia się odbywa się w formie egzaminów/zaliczeń ustnych. W przypadku ćwiczeń podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się są kolokwia oraz aktywność na zajęciach. W coraz większym zakresie stosowane są takie metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się tj.: case study, przygotowywanie referatów, prezentacje, prace w grupach.

Umieszczanie sylabusów na stronie internetowej w systemie USOS zapewnia dostęp studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji w nich zawartych. W celu rozszerzenia zakresu informacyjnego w tym obszarze istotne znaczenie ma omawianie zawartości poszczególnych elementów sylabusu na pierwszych zajęciach. Ponadto dokładne określenie zasad oceniania.

7) *system weryfikacji końcowych efektów uczenia się*

Proces dyplomowania pozwala na weryfikację końcowych efektów uczenia się. W celu doskonalenia tego procesu określono terminy składania przez promotorów w dziekanacie wykazu tematów prac dyplomowych. Tematy prac dyplomowych powinny być adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywać do realizowanej przez studenta specjalizacji. Weryfikacji tematów prac dyplomowych dokonują Kierownicy Zakładów na następnie Kierownicy Katedr. Ostateczną wersję tematów akceptuje Dziekan WEiF.

Prace licencjackie i magisterskie powinny mieć charakter samodzielny. W celu zweryfikowania samodzielności pisania prac podlegają one sprawdzeniu w JSA (Jednolitym Systemie Antyplagiatowym). Procedurę antyplagiatową określa Zarządzenie nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia

2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiacyjnych.

8) realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się oraz ocena kierunków studiów i poszczególnych elementów procesu dydaktycznego

Program praktyk studenckich realizowany na poszczególnych kierunkach, pozwala na realizację założonych efektów uczenia się. Stosowany jest właściwy system ich kontroli i zaliczania. Należy też podkreślić, że wybór podmiotów, w których odbywane są praktyki podyktowany jest specyfiką danego kierunku, co umożliwia zapewnienie realizacji założonych efektów uczenia się.

Podjęte przez WEiF działania w procesie kształcenia oceniane są przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, uczestników studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych w ankiecie ewaluacyjnej. Na ankietę przeprowadzoną wśród studentów i uczestników studiów doktoranckich odpowiedziały 318 osób (około 24,18% wszystkich studentów). W roku 2023 nastąpił spadek wypełnionych ankiet w stosunku do roku poprzedniego o 10,32 punkta procentowego. Badani w różny sposób oceniają kierunki studiów realizowane na WEiF (tabela 4).

Tabela 4. Ogólna ocena kierunków studiów realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych					
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z odbywanych studiów?	17,93	64,15	11,64	5,03	0,94	0,31
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	11,95	53,15	19,18	12,89	2,20	0,63
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	14,78	63,52	15,41	3,46	1,26	1,57
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	10,69	42,45	34,59	7,23	4,09	0,95
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	11,01	48,43	23,27	12,26	3,77	1,26
Czy zależałoby Panu/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	5,97	16,04	25,16	34,91	17,29	0,63
Czy zajęcia realizowane w formie zdalnej zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający	53,46	26,42	12,26	5,03	2,83	0,00

osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się?						
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Większość badanych pozytywnie ocenia wybrany przez siebie kierunek studiów. Z odbywanych studiów (zdecydowanie tak i raczej tak) zadowolonych jest 82,08% ankietowanych (wzrost o około 10 punktów procentowych w porównaniu z rokiem wcześniejszym). Niespełna 6% badanych nie zdecydowałaby się na ponowny wybór swojego kierunku studiów. Dostępność i jakość pomocy naukowych, a także specjalistycznego sprzętu spotkała się pozytywnym odbiorem u 65,1 % ankietowanych (w porównaniu z rokiem 2022 nastąpił wzrost o około 9 punktów procentowych). Mniej niż rok wcześniej. Około 15% badanych było przeciwnego zdania. Sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania pozytywnie oceniło ponad 78% badanych (wzrost o około 7 punktów procentowych w stosunku do roku wcześniejszego). Stosunkowo pozytywnie ankietowani ocenili ofertę przedmiotów do wyboru. Ponad 53% badanych była nimi usatysfakcjonowana. Około 11% oceniła, że oferta przedmiotów do wyboru nie jest satysfakcjonująca.

Prawie 60% badanych było zadowolonych (wybrało odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”) z proporcji między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi. Natomiast około 16% wskazało na odpowiedź „raczej nie” i „zdecydowanie nie”. Należy jednak podkreślić, że oferowane na Wydziale kierunki studiów mają charakter ogólnoakademicki, co wpływa na wskazane proporcje zajęć.

Około 22% badanych zadeklarowało chęć zwiększenia intensywności nauki na studiowanym kierunku, jednocześnie ponad 52% respondentów nie wyraziło takiej chęci. Wyniki te są zbieżne z wynikami ankiety z poprzedniego roku. Badani również bardzo dobrze ocenili zajęcia prowadzone w formie zdalnej. Prawie 80% badanych wskazało, że zajęcia zostały przeprowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, niecałe 3% zaznaczyło odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Istotnym elementem procesu doskonalenia jakości kształcenia jest ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego (tabela 5).

Tabela 5. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego na kierunku studiów

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie Dotyczy	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych						
Wykłady obowiązkowe	19,50	53,15	23,59	1,26	0,31	0,93	1,26
Ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe	25,47	55,36	14,78	1,89	0,3	0,63	1,57
Seminaria i proseminaria	28,93	22,33	7,23	0,31	0,63	39,94	0,63
Przedmioty fakultatywne	7,23	16,65	7,55	0,63	0,02	66,35	1,57
Lektoraty	30,82	45,28	12,9	3,14	0,31	6,92	0,63

Warsztaty i laboratoria	5,67	8,48	2,52	0	0	82,08	1,25
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	20,44	21,07	6,93	0,94	0,63	48,72	1,27
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	13,52	45,6	28,32	4,1	2,52	4,72	1,22
Indywidualne konsultacje	32,7	37,74	7,55	1,26	0,31	19,18	1,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Wyniki zbiorcze pokazują, że spośród form zajęć prowadzonych na Wydziale badani najlepiej oceniają ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe (ponad 80% bardzo dobrych i dobrych ocen) oraz lektoraty ponad 76%. Wysoko ocenione zostały również wykłady obowiązkowe. Ponad 72% badanych oceniło je bardzo dobrze lub dobrze. Ponad 70% ankietowanych bardzo dobrze lub dobrze oceniło indywidualne konsultacje. Większość badanych (51,26%) nie miała zastrzeżeń, co do seminariów i proseminariów i oceniła je bardzo dobrze i dobrze. Ponad 59% badanych oceniło bardzo dobrze i dobrze celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania. Część badanych (około 7 %) oceniła wymieniony element procesu dydaktycznego negatywnie. Należy podkreślić, że stanowi to najwyższy odsetek ocen negatywnych, podczas gdy w pozostałych obszarach procesu dydaktycznego nie przekroczył on 3,45% badanych.

Część objętych badaniami studentów wskazywała na możliwości zmian w celu poprawy ogólnej jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów. Dotyczyły one przede wszystkim:

- zwiększenia nacisku na treści praktyczne, przydające się m.in. na rynku pracy,
- zwiększenia liczby zajęć praktycznych,
- wydłużenie praktyk studenckich,
- kontroli powielania treści na różnych etapach procesu dydaktycznego,
- wprowadzenia większej liczby projektów na zajęciach,
- zwiększenia liczby przedmiotów specjalizacyjnych na studiach II stopnia,
- zmniejszenie liczby prezentacji jako formy weryfikacji efektów uczenia się na ćwiczeniach,
- zwiększenia zróżnicowania tematycznego w ramach przedmiotów do wyboru,
- podwyższenie jakości prowadzonych lektoratów z języka obcego
- zwiększenia zaangażowania prowadzącego w realizację treści podczas ćwiczeń, z jednoczesnym zmniejszeniem zakresu prac wykonywanych samodzielnie,
- zmiana podejścia do studentów oraz lepsze przygotowanie prowadzących do zajęć oraz doprecyzowanie kryteriów weryfikacji efektów uczenia się,
- unowocześnienia sprzętu komputerowego i nagłośnienia sal (szczególnie wykładowych),
- zwiększenia liczby egzemplarzy książek w bibliotece wykorzystywanych w procesie dydaktycznym,

- zwiększenia wykorzystania literatury dostępnej w wersji elektronicznej,
- zwiększenia zakresu wykorzystania metod nauczania na odległość,
- zwiększenia kontroli jakości prowadzenie zajęć,
- większego dostosowania planu zajęć do studentów (mniejsza liczba okienek),
- brania pod uwagę opinii studentów na temat jakości prowadzonych zajęć.

Prowadzone na Wydziale Ekonomii i Finansów studia podyplomowe są wysoko oceniane przez słuchaczy. Na ankietę odpowiedziało 98 % wszystkich słuchaczy. Stopień w jakim spełniły one ich oczekiwania został oceniony przez słuchaczy średnio na 4,8.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Monitorowanie standardów akademickich na WEiF UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału. Dokonywane jest ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Jednak w celu doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia istotne jest:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, składania i udostępniania sylabusów przez osoby prowadzące zajęcia,
- aktualizowanie sylabusów pod kątem poprawności ich sporządzania, przede wszystkim w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się sposobów ich weryfikacji,
- weryfikowanie punktów ECTS pod kątem ich adekwatności do nakładów pracy studenta,
- uwzględnienie sugestii studentów dotyczących uprządkowania zajęć oraz poprawy formy ich prowadzenia oraz sensowności i przydatności prac zadawanych do samodzielnego przygotowania.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- dokonano modyfikacji programów studiów na kierunku Ekonomia pod kątem dopasowania ich do potrzeb studentów oraz rynku pracy,
- przeanalizowano spójność i kompletność efektów uczenia się oraz przypisanie efektów do poszczególnych przedmiotów,
- dokonano przeglądu sylabusów i podjęto kroki mające na celu weryfikację ich poprawności,
- zwiększono spójność pomiędzy tematami prac dyplomowych (licencjackich/magisterskich) a kierunkiem studiów i specjalizacjami,
- podjęto działania mające na celu uwzględnianie sugestii studentów zamieszczanych w ankiecie ewaluacyjnej.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 6,7,8) oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku. Ocena dokonywana jest w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz wyników ankiet dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych dokonanej przez studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

W roku akademickim 2022/2023 opracowany został plan hospitacji zajęć pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych Wydziału Ekonomii i Finansów UwB. Hospitacje przeprowadzone zostały przez Dziekana lub osoby przez niego upoważnione (Kierowników Katedr/Zakładów lub inne wskazane osoby, Kierownika Studiów Doktoranckich). Hospitacje przeprowadzono łącznie u 21 pracowników. Z analizy protokołów hospitacji wynika, że niemal we wszystkich protokołach hospitacji, zarówno przygotowanie zajęć, ich realizacja, jak i kontakt prowadzącego ze studentami zostały ocenione przez hospitujących pozytywnie. Wobec większości ocenianych pracowników hospitujący nie zgłosili żadnych uwag. Jeżeli zamieszczali uwagi to miały one charakter bardzo pozytywny np. *zajęcia prowadzone w sposób ciekawy, studenci motywowani do dyskusji, prowadzący bardzo dobrze przygotowani do zajęć, bardzo dobry kontakt ze studentami, prowadzący potrafi umiejętnie przekazywać swoją wiedzę, prowadzący wykorzystuje podczas zajęć narzędzia informacyjno-komunikacyjne*. Zawierane są też uwagi mające na celu podwyższenie jakości zajęć tj. *umożliwienie dłuższych wypowiedzi dla studentów, wykorzystywanie sprzętu multimedialnego, czy też włączanie do dyskusji większej liczby studentów*.

Z pracownikami u których zostały wskazane negatywne uwagi rozmowę przeprowadza Kierownik Zakładu/Katedry. Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma Dziekan, osoby przez niego upoważnione, bezpośredni przełożony hospitowanego oraz właściwa komisja oceniająca.

Istotnym działaniem prowadzonym w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia jest monitorowanie opinii studentów/doktorantów/słuchaczy studiów podyplomowych na temat jakości zajęć dydaktycznych. Odbywa się to w oparciu o ankietyzację, która jest ważnym narzędziem pozwalającym na ewaluację jakości kształcenia. Ankietowanie wśród studentów/doktorantów odbywa się w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu USOS. Badanie ma charakter dobrowolny i anonimowy. Wgląd do wyników ankiet ma Dziekan, Kierownicy Katedr/Zakładów, Kierownik Studiów Doktoranckich, Komisja ds. Ocen Pracowników, a także inne osoby upoważnione przez Dziekana. Szczegółowe wyniki poszczególnym pracownikom udostępniane są w systemie USOS. Dodatkowo studenci są informowani na temat ogólnych wniosków wynikających z ocen pracowników.

W roku akademickim 2022/2023 dokonano badań ankietowych w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Finansów. Ankiety wypełniło 743 studentów, co stanowi 57, 4% wszystkich studentów. Oznacza to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o prawie 10 punktów procentowych. Wyniki oceny zajęć przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii studentów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,5
Punktualność prowadzącego	4,6
Klarowność wykładanego materiału	4,4
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	4,3
Nastawienie do studenta (szacunek)	4,5
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,4
Obiektywność oceniania	4,5
Jasność kryteriów zaliczeniowych	4,5
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	4,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych

Oceny zawarte w ankietach były zróżnicowane. Zdarzały się też bardzo niskie oceny niektórych pracowników w analizowanych aspektach. W niektórych przypadkach poniżej 3,0 a nawet 2,0. Jednak uśredniając wszystkie aspekty wpływające na jakość prowadzonych zajęć, ocenione zostały one wysoko. Nieco niżej zostały ocenione takie aspekty, jak: interesujący sposób prowadzenia zajęć, klarowność wykładanego materiału oraz inspirowanie do samodzielnego myślenia.

Z analizy jakościowej kwestionariuszy ankiet wynika, że znaczna część zajęć oceniona została bardzo wysoko. W zawartych komentarzach podkreślano:

- wysokie kompetencje prowadzących oraz ich bardzo dobre przygotowanie do zajęć,
- wysoki poziom merytoryczny i metodyczny prowadzonych zajęć, a także ich dobrą organizację,
- przejrzysty i zrozumiały sposób prowadzenia zajęć,
- umiejętność przekazywania wiedzy w klarowny i przystępny dla studentów sposób,
- wyczerpujące i zrozumiałe odpowiedzi prowadzących na zadane pytania,
- uzupełnianie teoretycznej wiedzy przekazywanej przez prowadzących na wykładach, przykładami praktycznymi, podnoszącymi wartość treści wykładowej,
- nastawienie prowadzących na nauczanie przedmiotu, ich duże zaangażowanie, a także gotowość do niesienia pomocy oraz ponownego wyjaśniania studentom najbardziej problematycznych kwestii, w przypadku trudnego bądź niezrozumiałego tematu,
- życzliwość, wyrozumiałość i empatię prowadzących oraz ich pozytywne nastawienie do studentów,

- tworzenie przez prowadzących przyjaznej atmosfery podczas zajęć, zachęcającej studentów do aktywności i nauki, a także sprzyjającej przyswojeniu nawet najbardziej wymagającego materiału oraz osiągnięciu bardzo dobrych wyników,
- stosowanie sprawiedliwego systemu oceniania studentów w trakcie semestru.

Badani wyrazili również krytyczne oceny, zarówno w odniesieniu do jakości niektórych zajęć dydaktycznych, jak i postaw niektórych prowadzących:

- niska klarowność wykładanego materiału,
- monotony sposób prowadzenia niektórych zajęć, chaotyczność zajęć, przekazywanie informacji w sposób nieuporządkowany,
- brak profesjonalizmu w przygotowywaniu prezentacji przez wykładowców: przedstawienie zagadnień wymagających uaktualnienia, czytanie prezentacji na wykładzie,
- wymaganie na egzaminie/zaliczeniu znajomości zagadnień niepokrywających się z materiałem omawianym na zajęciach,
- stosowanie prezentacji przygotowywanych przez studentów, jako głównej formy weryfikacji efektów uczenia się na ćwiczeniach z niektórych przedmiotów,
- negatywne nastawienie niektórych prowadzących do studentów (brak szacunku, empatii, traktowanie studentów z góry, tworzenie atmosfery zajęć nie zachęcającej do jakiegokolwiek aktywności),
- niskie przygotowanie niektórych prowadzących do zajęć (częste pomyłki w zadaniach rozwiązywanych na zajęciach wprowadzające zamieszanie),
- stawianie niejasnych wymagań oraz kryteriów zaliczenia przedmiotu, a także zmieniane systemu punktowania i oceniania w trakcie semestru,
- niesprawiedliwy i niezrozumiały sposób oceniania studentów (wystawianie ocen w sposób bezpodstawny, losowy, ocenianie prac egzaminacyjnych/zaliczeniowych bez uprzedniego ich przeczytania),
- uniemożliwianie studentom wglądu do prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych przez niektórych prowadzących,
- nierówne traktowanie poszczególnych grup ćwiczeniowych przez niektórych prowadzących,
- ustalanie terminu zaliczenia poprawkowego na studiach niestacjonarnych w środku tygodnia,
- ograniczony kontakt mailowy z niektórymi prowadzącymi,
- ograniczona dostępność niektórych prowadzących na konsultacjach,
- częste przekładanie zajęć przez niektórych prowadzących.

W przypadku studiów podyplomowych o formie przeprowadzania badań ankietowych decyduje Kierownik Studiów Podyplomowych. Badanie ma charakter dobrowolny i anonimowy. Wgląd do wyników

ankiet ma Kierownik Studiów Podyplomowych, Dziekan oraz przewodniczący Zespołu ds. jakości kształcenia. O szczegółowych wynikach ocen informowani są pracownicy prowadzący zajęcia. Dodatkowo słuchacze są informowani na temat ogólnych wniosków wynikających z ocen pracowników. Ankiety wypełniło 98% słuchaczy. Wyniki ankiet przekazanych przez Kierowników Studiów Podyplomowych wskazują, że słuchacze w różny sposób oceniają osoby prowadzące zajęcia na studiach podyplomowych (tabela 7).

Tabela 7. Ocena jakości zajęć w opinii słuchaczy studiów podyplomowych

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Znajomość tematu i wiedza merytoryczna	4,8
Umiejętności dydaktyczne	4,6
Udostępnianie i jakość materiałów	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych.

Słuchacze najwyżej ocenili znajomość tematu i wiedzę merytoryczną prowadzących zajęcia (średnia 4,8). Nieco najniżej umiejętności dydaktyczne (średnio 4,6). W znacznej mierze podyktowane jest to tym, że znaczna część zajęć prowadzą praktycy, którzy posiadają wysoką wiedzę merytoryczną, ale mają małe doświadczenie dydaktyczne. Należy też podkreślić, że oceny były zróżnicowane w zależności od rodzaju studiów podyplomowych.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

Analiza protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych oraz badań ankietowych prowadzonych wśród studentów/doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych wskazuje, że zarówno przełożeni hospitowanych pracowników oraz studenci/doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych (mimo nielicznych nieprawidłowości) wysoko oceniają jakość zajęć prowadzonych na Wydziale Ekonomii i Finansów. W celu utrzymania wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych oraz doskonalenia procesu ich jakości niezbędne jest:

- skonkretyzowanie zaleceń wobec prowadzących zajęcia w uwagach wnoszonych przez osobę hospitującą,
- przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących z pracownikami, wobec których uwagi krytyczne powtarzają się w wielu ankietach, pozostają zbieżne (o podobnej treści krytycznej) z uwagami z ubiegłego roku akademickiego,
- zintensyfikowanie działań, które przyczynią się do wzrostu poziomu wskaźnika dotyczącego udziału studentów w ocenie zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Wydziału,
- uwzględnienie wyników ankiet studenckich w procesie przygotowania obciążeń dydaktycznych na kolejny rok akademicki.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- przeprowadzono rozmowy z wybranymi pracownikami w celu poprawy jakości zajęć i dyscypliny pracy i podjęto kroki w celu wyeliminowania zaistniałych nieprawidłowości w tym zakresie,
- zwiększono liczbę studentów wypełniającą ankietę oceny jakości zajęć dydaktycznych,
- uwzględniono uwagi studentów przy dokonywaniu obciążeń zajęć dydaktycznych.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych,
- dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o kierunkach studiów, programach studiów, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy studenckiej/doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów dokonana została na podstawie opinii studentów/doktorantów w co roku wypełnianej ankiecie ewaluacyjnej. Ankieta ma charakter dobrowolny i zamieszczana jest w systemie USOSweb. O opinię w obszarze wybranych aspektów warunków kształcenia i organizacji studiów poproszono również słuchaczy studiów podyplomowych.

1) zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów, uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych

Studenci/ doktoranci oraz uczestnicy studiów podyplomowych mają możliwość korzystania z zasobów Biblioteki Ekonomicznej oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Badania pokazują, że z tych zasobów korzystają

przede wszystkim studenci/doktoranci. Korzystali oni przede wszystkim z zasobów Biblioteki Ekonomicznej. W zbiorach Biblioteki znajdują się książki, wydawnictwa ciągłe i czasopisma. Biblioteka gromadzi również publikacje obcojęzyczne, zwłaszcza w języku angielskim. Zbiory pozyskiwane są poprzez zakup, wymianę międzybiblioteczną. Część z nich pozyskiwana jest nieodpłatnie. Na bieżąco analizowane są nowości wydawnicze, tak aby zasoby biblioteczne dostosowywane były jak najlepiej do potrzeb studentów i pracowników. W bieżącej prenumeracie jest obecnie 15 tytułów czasopism. Stan księgozbioru na 2023 roku, to – 66893 wol. (tabela 8).

Tabela 8. Stan zbiorów (wrzesień 2023 roku)

Rodzaj zbiorów	Ogółem
Wydawnictwa zwarte	55238
Wydawnictwa ciągłe	9114
Zbiory specjalne	294
Czasopisma (oprawione woluminy)	2247
Ogółem	66893

Zródło: dane uzyskane od kierownika Biblioteki Ekonomicznej.

Wszyscy studenci i pracownicy Wydziału mogą korzystać z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Zasoby elektroniczne Uniwersytetu tworzy Wirtualna Biblioteka Nauki, udostępniona wszystkim instytucjom akademickim w kraju (EBSCO pakiet podstawowy, Science Direct (Elsevier), Nature, Science, Springer Link, Scopus, Web of Knowledge, Wiley Online Library) oraz bazy dodatkowo zakupione przez Uczelnię, przydatne w procesie kształcenia w dziedzinie nauk społecznych, takie jak: Cambridge Journals Online, JSTOR, Lex, Legalis, Sociology Source Ultimate.

Dostęp do zasobów elektronicznych jest możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Studenci i pracownicy Uczelni mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

Wszyscy użytkownicy mogą również korzystać z Serwisu IBUK Libra - elektronicznej bazy książek naukowych i popularnonaukowych, wydanych przez renomowane polskie oficyny. Każdego roku Biblioteka wykupuje dostęp do podstawowych podręczników akademickich, polecanych przez nauczycieli. Ważnym źródłem informacji jest również Centrum Dokumentacji Europejskiej, ośrodek sieci informacyjnej Europe Direct.

Zasoby cyfrowe Biblioteki Uniwersyteckiej oraz pozostałych bibliotek naukowych i archiwów regionu udostępnione są w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej (obecnie ponad 62 tysiące dokumentów), a dorobek naukowy pracowników, doktorantów i studentów Uczelni w Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku (ponad 14 tysięcy dokumentów).

Biblioteka udostępnia swoje zbiory przez siedem dni w tygodniu, co zapewnia pełny dostęp do Czytelni, Wypożyczalni, katalogów komputerowych i baz danych. Czyelnicy mają do dyspozycji 18 miejsc w czytelni oraz dodatkowe miejsce przy stole z elektryczną regulacją wysokości, przeznaczone dla osób na wózkach inwalidzkich. Do dyspozycji czytelników jest 5 stanowisk komputerowych włączonych do sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Jedno ze stanowisk jest przystosowane do obsługi przez osoby niedowidzące. Czyelnicy mają również dostęp do skanera samoobsługowego.

W latach 2022/2023 roku czytelnię odwiedziło 2 475 osób, które skorzystały ogółem z 8 422 woluminów różnych rodzajów zbiorów.

W Bibliotece jest zatrudnionych 6 osób w pełnym wymiarze czasu pracy, wszystkie z wykształceniem wyższym, na stanowisku kustosa bibliotecznego.

Biblioteka pracuje w systemie komputerowym ALEPH. System ten umożliwia czytelnikom nie tylko dostęp do katalogu przez Internet, ale także składanie zamówień, rezerwacje i samodzielne przedłużenia terminu zwrotu wypożyczonych materiałów. Biblioteka współpracuje z Katalogiem NUKAT – Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym.

Ankietowani w różnym zakresie korzystają z zasobów bibliotek. W roku akademickim 2022/2023, podobnie jak w poprzednim, znacznie częściej korzystali z zasobów Biblioteki Ekonomicznej mieszczącej się w budynku Wydziału. Około 36% badanych deklaruje, iż odwiedzało bibliotekę wydziałową kilka razy w roku, a około 15% kilka razy w miesiącu. Jednocześnie nieco ponad 7% badanych korzystało z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej kilka razy w miesiącu, a około 23% badanych kilka razy w roku. Zdecydowana większość, bo około 65% ankietowanych, odwiedzała Bibliotekę Uniwersytecką rzadziej niż kilka razy w roku.

Przeprowadzone badania pokazały, że ankietowani korzystają również z zasobów innych bibliotek niż Biblioteka Uniwersytecka oraz Ekonomiczna. Takie biblioteki odwiedza niecałe 5% badanych przynajmniej kilka razy w tygodniu, 12% badanych kilka razy w miesiącu, ponad 17% kilka razy w roku, a około 64% rzadziej niż kilka razy w roku.

Reasumując, ankietowani najchętniej korzystają z zasobów Biblioteki Ekonomicznej. Mniejszą popularnością wśród ankietowanych cieszy się Biblioteka Uniwersytecka. Z pewnością spowodowane jest to tym, że mieści się ona w Kampusie Uczelni, który znajduje się w innej części miasta niż budynek Wydziału Ekonomii i Finansów. W dalszej kolejności pojawiają się inne biblioteki m.in. takie jak Książnica Podlaska oraz biblioteki publiczne w miejscu zamieszkania studentów.

Analiza wyników ankiet na temat poszczególnych aspektów funkcjonowania Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Ekonomicznej pokazała, że badani bardzo podobnie oceniają pracę obu bibliotek (tabela 9).

Tabela 9. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Ekonomicznej

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka	Biblioteka Ekonomiczna
	Średnia (oceny od 1,0 do 5,0)	
Dostępność literatury podstawowej	3,71	3,70
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	3,70	3,65
Aktualność księgozbioru (pozycji)dostępność nowych	3,51	3,54
Sprawność obsługi	4,04	4,00
Przyjazność obsługi	4,02	4,01
Godziny otwarcia	3,93	3,89
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelní)	3,95	3,89
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	3,70	3,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Największe różnice na korzyść Biblioteki Ekonomicznej można zaobserwować w takich obszarach jak aktualność księgozbioru oraz możliwość korzystania z elektronicznych baz danych. Natomiast niżej zostały ocenione warunki pracy (dotyczy czytelní), godziny otwarcia oraz ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów. W przypadku obu bibliotek ankietowani najwyżej ocenili przyjazność i sprawność obsługi. Najniższa ocena dotyczyła aktualności księgozbioru oraz ogólnych zasobów księgozbioru w zakresie tematyki studiów.

2) jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych

Nieodłącznym elementem wpływającym na jakość kształcenia jest infrastruktura dydaktyczna. Wydział Ekonomii i Finansów dysponuje 14 salami - w tym pięcioma wykładowymi (tabela 10).

Tabela 10. Szczegółowy wykaz pomieszczeń dydaktycznych (wrzesień 2023 r.)

Nazwa Sali	Numer Sali	Ilość miejsc siedzących	Nagłośnienie	Rzutnik wideo	Klimatyzacja	Inne
Aula WEiF	301	200	Tak	Tak	Nie	mikrofony stacjonarne i bezprzewodowe
sala wykładowa	302	120	Tak	Tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala wykładowa	316	120	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala wykładowa	204	80	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe

sala Rady Wydziału	201	70	Tak	Tak	Nie	mikrofony stacjonarne
sala komputerowa	132	50	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala komputerowa	133	25	Nie	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	205	40	Tak	Tak	Nie	tablica multimedialna
sala ćwiczeniowa	206	30	Tak	Tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	207	30	Tak	Tak	Tak	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	303	30	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	304	30	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	317	30	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe
sala ćwiczeniowa	313	30	Tak	Tak	Nie	mikrofony bezprzewodowe

Źródło: informacje otrzymane od Informatyków.

Na Wydziale Ekonomii i Finansów wszystkie sale wyposażonych w sprzęt multimedialny, tj. projektor, nagłośnienie, komputer stacjonarny z oprogramowaniem biurowym oraz dostępem do Internetu bezprzewodowego w ramach systemu EDUROAM.

Tabela 11. Sprzęt komputerowy i oprogramowanie znajdujące się w salach wykładowych i ćwiczeniowych (wrzesień 2023 r.)

Numer Sali	Sprzęt komputerowy	Ilość	Oprogramowanie
Sale wykładowe/ćwiczeniowe			
201	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Asus	1	Windows 10 Office2019 Std.
204	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Asus	1	Windows 10 Office2019 Std.
301	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
302	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
316	Dell Optiplex 790 USFF monitor Asus	1	Windows 10 Office2019 Std.
206	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
207	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
303	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
304	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
317	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.
318	Dell Optiplex 790 USFF z monitorem Dell P 2210	1	Windows 10 Office2019 Std.

Źródło: informacje otrzymane od Informatyków.

Wydział dysponuje dwiema salami komputerowymi. Większa z nich posiada 45 oddzielnych stanowisk komputerowych, natomiast mniejsza – 24. Wszystkie stanowiska wyposażone są w dodatkowe oprogramowania, które wykorzystywane są podczas prowadzenia zajęć (tabela 12).

Tabela 12. Sprzęt komputerowy i oprogramowanie znajdujące się w salach komputerowych (wrzesień 2023 r.)

Nr sali	Sprzęt Komputerowy	Liczba stanowisk	Oprogramowanie
132	Dell Optiplex 790 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 240 GB SSD W10Pro	29	Office 2016, 2019 Std. Symfonia, Gretl, PS-IMAGO 9, Microsoft Exel,
132	Dell Optiplex 7020 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 240 GB SSD W10Pro	16	
133	Dell Optiplex 790 USFF i7-2100, 4 GB RAM, 240 GB SSD W10Pro	12	
133	Dell Optiplex 3050 SFF i3-7100, 4 GB RAM, 240 GB SSD W10Pro	12	

Źródło: informacje otrzymane od Informatyków.

Katedry/Zakłady wyposażone są w komputery stacjonarne i przenośne posiadające oprogramowanie biurowe oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu Sieć Internet, jak i wi-fi. Dodatkowo w salach seminaryjnych znajdują się przenośne projektory multimedialne, ekrany oraz komputery stacjonarne.

Dziekanat Wydziału Ekonomii i Finansów zajmuje dwa pomieszczenia, w których znajduje się 7 stanowisk komputerowych przystosowanych do obsługi studentów.

Rada Samorządu Studentów posiada dwa pomieszczenia. Studenci mają również do dyspozycji powierzchnię - „Kreatornia 1” i „Kreatornia 2”

Każdy pracownik, jak i student po wcześniejszym skonfigurowaniu urządzenia ma możliwość korzystania z szeroko pasmowego Internetu nie tylko w salach komputerowych, ale również na swoich prywatnych komputerach (laptopach) lub nawet smartfonach na różnych platformach systemowych. Sprzęt znajdujący się w salach komputerowych jest dostosowany do wymagań aplikacji komputerowych używanych przez pracowników i studentów podczas zajęć dydaktycznych. Pracownicy i studenci mogą również korzystać z oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego PS-IMAGO 9.0.

Należy podkreślić, iż sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie systematycznie podlega unowocześnianiu i aktualizowaniu.

Na Wydziale funkcjonuje wdrożony moduł Planista 3, wykorzystywany do tworzenia planów zajęć dla danej jednostki, który zapisany jest w bazie systemu USOS. Plan ten jest widoczny zarówno w systemie USOS, jak również w serwisie USOSweb, pozwalając w łatwy sposób zapoznać się z terminami i salami, w których prowadzone są zajęcia.

Wydział posiada również systemem do głosowania elektronicznego dla 60 osób (wykorzystywany podczas Rady Wydziału EiF oraz Rady Dyscypliny EiF).

Jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia została oceniona przez ankietowanych pozytywnie (tabela 13).

Tabela 13. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych						
Sale wykładowe	17,92	46,23	30,82	2,52	0,31	1,26	0,94
Sale ćwiczeniowe	16,04	50,00	29,25	2,52	0,63	0,31	1,25
Środki audiowizualne i multimedialne	11,95	48,74	30,82	5,03	0,31	2,52	0,63
Wyposażenie laboratorium	4,72	9,12	4,4	0,63	0,00	80,19	0,94
Dostęp do Internetu	10,69	33,33	27,99	11,95	6,29	8,18	1,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Okolo 65% badanych ocenia sale wykładowe oraz sale ćwiczeniowe bardzo dobrze lub dobrze. Natomiast okolo 60% badanych ocenia bardzo dobrze lub dobrze środki audiowizualne i multimedialne. Niewiele jest ocen negatywnych. Najgorzej ankietowani ocenili dostęp do Internetu – niecałe 28% badanych uznało jakość usługi za przeciętną, zaś okolo 18% badanych oceniło usługę jako złą lub bardzo złą. Jest to niewątpliwie wynikiem gorszego dostępu do Internetu na drugim piętrze budynku.

Również słuchacze studiów podyplomowych bardzo wysoko ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Dotyczy to wszystkich badanych aspektów tj. sale dydaktyczne, wyposażenie sal w środki audiowizualne oraz dostęp do Internetu.

Ocena funkcjonowania pracowni komputerowych przeprowadzona została w czterech obszarach: godziny otwarcia, liczba stanowisk komputerowych, efektywność funkcjonowania oraz możliwość uzyskania fachowej pomocy od pracowników. Ankietowani wysoko oceniają poszczególne aspekty funkcjonowania pracowni komputerowej (tabela 14).

Tabela 14. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Funkcjonowanie pracowni komputerowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych					
Czy godziny otwarcia umożliwiają korzystanie z pracowni?	12,89	53,14	27,36	4,72	0,94	0,95
Czy liczba stanowisk komputerowych jest wystarczająca?	22,64	57,55	13,52	4,72	0,62	0,95
Czy stanowisko komputerowe spełnia Pana/Pani oczekiwania efektywnego korzystania z pracowni?	14,78	47,17	20,13	13,21	3,46	1,25

Czy w razie potrzeby pracownicy pracowni udzielają fachowej pomocy?	22,96	59,12	15,73	0,62	0,31	1,26
---	-------	-------	-------	------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Najwyżej została oceniona fachowa pomoc pracowników pracowni (prawie 80% badanych) oraz liczba stanowisk komputerowych (82% badanych). Wysoko została oceniona także liczba stanowisk komputerowych, co potwierdziło około 80% badanych. Nieco ponad 66% badanych uważa, że godziny otwarcia pracowni komputerowej umożliwiają korzystanie z pracowni, a niemalże 62% badanych jest zdania, że stanowisko komputerowe spełnia ich oczekiwania w zakresie efektywnego korzystania z pracowni.

Jednocześnie w tym samym obszarze ankietowani zgłaszali najczęściej opinii negatywnych – prawie 17% badanych stwierdziło, iż stanowisko komputerowe raczej lub zdecydowanie nie spełnia ich oczekiwań. Wskazywali przede wszystkim wolno działający sprzęt i częste awarie. Obszarem, w którym ankietowani zgłaszali najmniej uwag krytycznych była możliwość uzyskania fachowej pomocy ze strony pracowników, liczby stanowisk komputerowych oraz godzin otwarcia umożliwiających korzystanie z pracowni.

Ogólnie ankietowani wysoko oceniają funkcjonowanie pracowni komputerowej (tabela 15).

Tabela 15. Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej Wydziału

Bardzo dobra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
11,33	40,88	28,93	2,83	2,2	12,89	0,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Około 52% badanych oceniła ją dobrze lub bardzo dobrze. Źle i bardzo źle zaledwie 5%. Natomiast około 13% nie wyraziło w tej kwestii zdania

3) dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia (głównie na stronach internetowych wydziału)

Podstawowym źródłem informacji i repozytorium zasobów (poziomy, formy, kierunki kształcenia, międzynarodowa współpraca naukowa, wymiana studentów, programy nauczania, planów studiów, itp.) jest strona internetowa Wydziału. Informacje te znajdują się w odpowiednich zakładkach. Ankietowani w różnym stopniu korzystają z informacji zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału, na co wskazuje częstotliwość odwiedzania przez studentów strony internetowej (tabela 16).

Tabela 16. Częstotliwość odwiedzania strony internetowej Wydziału

Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w semestrze	Rzadziej	Jeszcze nie Widziałem	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych					
19,18	37,11	35,22	6,60	1,26	0,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

W roku akademickim 2022/2023 najwięcej osób deklarowało, że stronę internetową Wydziału odwiedzało kilka razy w miesiącu (37,11%). Natomiast około 19% odwiedzało stronę kilka razy w tygodniu. Jest to niewątpliwie wysoka częstotliwość. Jednocześnie 35,22% badanych odwiedzało stronę kilka razy w semestrze, zaś 6,60% jeszcze rzadziej. Biorąc pod uwagę zakres i przydatność informacji zamieszczanych na stronie odpowiedzi takie należy uznać za niezadowalające. Aby nadal zwiększać atrakcyjność strony internetowej, a także sprostać potrzebom studentów oraz innych odbiorców zakres treści zawartych na stronie internetowej Wydziału podlega ciągłym modyfikacjom.

Aktualizowany na bieżąco harmonogram zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach dostępny jest zarówno w systemie USOS oraz na stronie internetowej Wydziału. Treści programowe przedmiotów, zakładane efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, nakład pracy, literatura przedmiotu, sposoby zaliczenia przedmiotu zgodnie z obowiązującymi na Wydziale programami studiów poszczególnych kierunków, studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych zamieszczane są w sylabusach przedmiotów. Sylabusy sporządzane według obowiązującego wzoru zamieszczane są w systemie USOS przed rozpoczęciem każdego semestru. Studenci bardzo wysoko ocenili możliwość uzyskiwania wiedzy na podstawie informacji zawartych w sylabusach przedmiotowych. Ponad 90% ankietowanych pozytywnie oceniło zawartość sylabusów w zakresie informacji dotyczących treści programowych przedmiotu (37% odpowiedziało zdecydowanie tak, 55% raczej tak). Informacje na temat lektur przedmiotowych pozytywnie oceniło ponad 91% studentów (44,34% zdecydowanie tak, 46,86% raczej tak). Jasność kryteriów oceniania również została oceniona bardzo wysoko – 40,57% zdecydowanie tak oraz 46,86% raczej tak.

Wysoka częstotliwość korzystania ze strony internetowej, pokrywa się w niemal wszystkich analizowanych obszarach z bardzo wysoką oceną jej dostępności i przejrzystości (tabela 17).

Tabela 17. Ocena dostępności i przejrzystości strony internetowej

Dostępność strony internetowej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
	% badanych					
Kierunek studiów	41,51	50,31	6,92	0,00	0,00	0,94
Program studiów	39,62	51,26	7,23	0,94	0,00	0,94

Rozkład zajęć dydaktycznych	41,19	44,03	8,49	3,46	1,57	1,26
Możliwość wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej	23,90	49,37	18,55	4,72	2,20	0,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Ponad 90% badanych ocenia, że informacje zawarte na stronie internetowej Wydziału dostarczają wiedzę na temat kierunków i programów studiów. Wysokie wskaźniki odnotowano także w obszarach: rozkład zajęć dydaktycznych (około 85%) oraz możliwości wyjazdu na inne uczelnie (około 72%). Generalnie należy uznać, że informacje zamieszczone na stronie internetowej dla większości badanych są dostępne i przejrzyste.

4) *organizacja zajęć dydaktycznych*

Wydział Ekonomii i Finansów UwB dostosowuje organizację zajęć dydaktycznych do potrzeb studentów/doktorantów i uczestników studiów podyplomowych. Uczelnia prowadzi wykłady, ćwiczenia (konwersatoria), lektoraty w dwóch formach organizacyjnych: jako studia stacjonarne (poniedziałek – piątek) i jako studia niestacjonarne (zjazdy średnio, co dwa tygodnie w soboty i niedziele).

Organizacja roku akademickiego oraz harmonogram zjazdów dydaktycznych studiów niestacjonarnych podawany jest do wiadomości studentów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Wydziału przed rozpoczęciem roku akademickiego.

W celu usprawnienia procesu dyplomowania na stronie internetowej zamieszczany jest harmonogram obron wraz ze składem komisji.

Rozkład zajęć układany jest za pomocą programu „Planista” w systemie USOSweb. Przy opracowaniu rozkładu zajęć dydaktycznych brane są pod uwagę propozycje pracowników prowadzących zajęcia, dostępność sal oraz minimalizowanie ilości tzw. „okienek” między zajęciami. Sale dydaktyczne znajdujące się w dyspozycji Uczelni charakteryzują się wysokim obciążeniem, co utrudnia ewentualne zmiany w rozkładzie w trakcie roku akademickiego.

Istotną kwestią z punktu widzenia oceny organizacji zajęć dydaktycznych jest ocena pracy dziekanatu. Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach. Jeden dzień jest wyłączony z obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych obsługiwani są w weekendy wyłącznie w soboty w określonych godzinach. Ocenę godzin pracy dziekanatu przedstawia tabela 18.

Tabela 18. Czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają załatwianie spraw

Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych					
14,78	52,20	17,30	12,26	2,20	1,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Okolo 69 % badanych pozytywnie wypowiedziało się na temat godzin pracy dziekanatu. Przeciw- nego zdania było ponad 14% badanych. Wskazywali oni na zbyt krótkie godziny pracy, sugerując pracę w godzinach popołudniowych. Pojawiały się także propozycje zmianowości pracy dziekanatu.

Studenci odwiedzają dziekanat, ale nie robią tego zbyt często. Okolo 52% badanych odwiedza dziekanat kilka razy w semestrze. Ponad 36 % ankietowanych robi to rzadziej niż kilka razy w semestrze. Pozostali robią to kilka razy w miesiącu, w tym jedynie 3,77% studentów odwiedza dziekanat kilka razy w tygodniu (tabela 19).

Tabela 19. Jak często studenci odwiedzają dziekanat w celu załatwienia jakiejś sprawy

Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w Semestrze	Rzadziej	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych				
3,77	5,66	52,52	36,79	1,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Pracownicy dziekanatu przypisani są do obsługi studentów z poszczególnych kierunków. Studenci pozytywnie oceniają przekazywane przez pracowników dziekanatu informacje (tabela 20).

Tabela 20. Ocena przekazywania informacji przez pracowników dziekanatu

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
Informacje dotyczące toku studiów	29,56	55,97	10,06	2,52	0,63	1,26
Informacje dotyczące spraw stypendialnych	26,73	50,00	18,24	2,16	0,94	1,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Należy podkreślić, iż studenci wysoko ocenili zarówno przekazywane informacje dotyczące toku studiów (85,53%), jak i informacje dotyczące spraw stypendialnych (76,73%). Niewielki odsetek badanych był zdania, że raczej nie lub zdecydowanie nie. Zarówno w przypadku informacji dotyczących toku studiów, jak i informacji dotyczących stypendiów było to po okolo 3% badanych.

Biorąc po uwagę przedstawione powyżej aspekty, studenci wysoko ocenili pracę dziekanatu (tabela 21).

Tabela 21. Ogólna ocena pracy dziekanatu

Bardzo do- bra	Dobra	Przeciętna	Zła	Bardzo zła	Nie mam zdania	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
% badanych						
34,91	45,91	11,64	0,94	0,63	4,72	1,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej.

Okolo 81% studentów oceniło pracę dziekanatu bardzo dobrze i dobrze, źle - oceniło zaledwie 0,94% studentów, zaś bardzo źle 0,63%. Przeciętnie pracę dziekanatu oceniło 11,64% studentów, a zdania nie miało nieznacznie ponad 1% badanych.

Główną sugestią zgłaszaną przez ankietowanych dotyczącą podwyższenia jakości dostępu i obsługi w dziekanacie jest wydłużenie godzin pracy dziekanatu, dodanie popołudniowych godziny pracy, a także dostępność dziekanatu dla studentów każdego dnia. Studenci proponowali także, aby wprowadzić możliwość załatwienia spraw przez Internet.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- przygotowywanie rozkładu zajęć w systemie USOSweb z większą dbałością o zminimalizowanie liczby przerw pomiędzy zajęciami dydaktycznymi,
- przeorganizowanie godzin pracy dziekanatu w celu zwiększenia dostępności zarówno dla studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych,
- uzupełnianie zasobów bibliotecznych,
- dalsze unowocześnianie sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- poprawa dostępu do Internetu,

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Rekomendacje są realizowane w miarę możliwości organizacyjnych i finansowych Wydziału. Elektroniczne bazy publikacji oraz zbiory biblioteczne są stopniowo uzupełniane. Nie udało się zwiększyć dostępności studentów do zasobów bibliotecznych w weekendy, w aspekcie wydłużenia godzin pracy. Biblioteka pracuje w soboty i niedziele w określonych godzinach. Natomiast wydłużono pracę biblioteki w godzinach popołudniowych poniedziałek – środa do 17.00; czwartek- piątek do 18.00. Również wydłużono pracę dziekanatu w czwartek w godzinach popołudniowych do 17.00. Ponadto kompleksową obsługę toku studiów, studentów, doktorantów zapewnia Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). System USOS znacznie usprawnia pracę administracji i organizację procesu kształcenia. Od roku akademickiego 2022/2023 studenci mogą elektronicznie składać podania za pośrednictwem modułu w USOSweb (dzięki któremu decyzja właściwego dziekana jest widoczna dla studenta natychmiast po jej podjęciu). Studenci mogą komunikować się za pomocą poczty elektronicznej oraz poprzez usługę USOSmail, stanowiącą komponent Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS).

Ważnym elementem technologii informacyjno-komunikacyjnej jest stałe rozszerzanie możliwości systemu USOS, co pozwala na lepszą i bardziej kompleksową obsługę studentów. Na Wydziale z powodzeniem wdrożono moduł Planista 3. Dzięki integracji z systemem USOS student w każdej chwili jest w stanie sprawdzić całe spektrum informacji o zajęciach, od najbardziej podstawowych (dzień, godzina, sala, prowadzący) do szczegółowych (sylabus, terminy zajęć e-learningowych, koordynator przedmiotu itp.). Istotne znaczenie ma możliwość korzystania przez studentów i pracowników z baz elektronicznych udostępnianych w sieci biblioteczno-informacyjnej Uniwersytetu. Dostęp do zasobów elektronicznych jest

możliwy ze wszystkich komputerów w sieci uniwersyteckiej. Mogą również korzystać z baz z komputerów prywatnych, po zarejestrowaniu się w systemie bibliotecznym.

Istotnym działaniem związanym z wdrażaniem rekomendacji był zakup nowego sprzętu komputerowego do sal komputerowych.

5. MONITOROWANIE WSPARCIA STUDENTÓW / DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia studentów / doktorantów w procesie uczenia się na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

1) wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich)

System wsparcia na Wydziale Ekonomii i Finansów został skonstruowany w sposób uwzględniający potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. W ramach funkcjonującego systemu wsparcia, studentom może być przyznana indywidualna organizacja studiów. W roku akademickim 2022/2023 z takiej formy skorzystało 19 studentów. Wyróżniającym się studentom, którzy zaliczyli ze szczególnymi wynikami rok poprzedzający złożenie wniosku, bądź zostali przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się lub realizują część studiów za granicą w ramach międzynarodowych umów oraz programów edukacyjnych realizowanych przez uczelnię może być przyznany Indywidualny Program Studiów (IPS). W roku akademickim 2022/2023 żaden ze studentów nie wystąpił o możliwość skorzystania z tej formy.

Szczególną opieką otaczani są studenci pierwszego roku studiów. Prodziekan ds. Studenckich, opiekun roku, pracownicy dziekanatu i przedstawiciele Samorządu Studenckiego organizują pierwsze spotkanie informacyjne dotyczące praw i obowiązków studenta. Powoływany jest opiekun dla każdego roku studiów,

którego zadaniem jest udzielanie studentom rad i konsultacji w sprawach związanych z procesem dydaktycznym i wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich problemów organizacyjnych i wychowawczych. Na Wydziale Ekonomii i Finansów został opracowany szczegółowy *zakres obowiązków i kompetencji Opiekuna roku*.

Na poszczególnych kierunkach studiów powołani są też opiekunowie praktyk. Odpowiadają oni za organizację i prowadzenie cyklicznych spotkań ze studentami, przedstawienie im zasad realizacji praktyk, przekazanie niezbędnych dokumentów oraz rozliczanie praktyk studenckich.

Studenci oprócz kontaktu z pracownikami podczas prowadzenia zajęć mają też możliwość uczestniczenia w konsultacjach kadry prowadzącej zajęcia u studentów. W roku akademickim 2022/2023 konsultacje były prowadzone w wymiarze 2 godziny dydaktyczne tygodniowo.

2) wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach)

Studenci działający w kołach naukowych otrzymują wsparcie Wydziału w obszarze merytorycznym, organizacyjnym i finansowym. Ponadto mają możliwość rozwijania zainteresowań badawczych. Studenci nie tylko organizowali konferencje, lecz także uczestniczyli w konferencjach zewnętrznych, zgodnych z kierunkiem studiów i ich zainteresowaniami. Mieli możliwość prezentowania wyników swoich badań. Ponadto studenci mieli wsparcie w aktywnym uczestniczeniu w dyskusji naukowej w ramach organizowanych seminariów. Przykłady działań: (1) Organizacja webinarów, np. *Jak zorganizować eksperyment ekonomiczny* (marzec 2023 r.); (2) Organizacja warsztatów w ramach PFNiS dla uczniów Liceum InfoTech i Zespołu Szkół Katolickich nt. *Prawo Kopernika-Greshama – czyli jaki pieniądz jest dobry w czasach kryzysu* (maj 2023 r.); (3) Ekonomiczne koło fortuny, propagowanie wydziału, praktyczne zajęcia z przedsiębiorczości i estetyki dla dzieci (maj 2023r.).

Studenci mają wsparcie w zakresie prowadzenia badań i projektów praktycznych, ze strony nauczycieli akademickich. Również realizacji wspólnych projektów, co ma na celu aktywowanie działalności kół naukowych. Ponadto dla studentów organizowane są wykłady w języku angielskim prowadzone przez pracowników z Uczelni zagranicznych.

3) wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta)

Studenci Wydziału mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia materialnego. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej otrzymują stypendia o charakterze socjalnym. W roku akademickim 2022/2023 takie stypendia otrzymało 163 studentów. Dodatkowo studenci, którzy znaleźli się **przejściowo w trudnej sytuacji życiowej** spowodowanej np. klęskami żywiołowymi (np. pożar, powódź, susza), śmiercią lub ciężką chorobą członka najbliższej rodziny studenta, urodzeniem dziecka przez studentkę, lub narodzinami dziecka, którego ojcem jest student, mają możliwość wystąpienia o zapomogę. W roku akademickim wypłacono 13 zapomóg. Studentom niepełnosprawnym przyznane może być stypendium

specjalne dla osób niepełnosprawnych. W roku akademicki 2022/2023 takie stypendium otrzymało 17 studentów. Studenci, którzy uzyskali wyróżniające wyniki w nauce, posiadali osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe mają możliwość otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. W roku akademickim 2022/2023 takie stypendium otrzymało 133 studentów.

4) inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów ze szczególnymi potrzebami)

W odniesieniu do studentów będących osobami ze szczególnymi potrzebami na Wydziale podejmowane są działania zmierzające do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia na studiach przez takie osoby, uwzględniając ich stan zdrowia oraz specyfikę danego kierunku studiów. Studenci ze szczególnymi potrzebami, którym stan zdrowia ogranicza możliwość pełnego uczestnictwa w zajęciach i przystąpienia do zaliczeń oraz egzaminów w trybie ogólnie obowiązującym, mają prawo do składania wniosków do Dziekana (zaopiniowanych przez Pełnomocnika Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi) o zastosowanie alternatywnych rozwiązań ułatwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości. Działania te zmierzają do zapewnienia warunków umożliwiających studentom ze szczególnymi potrzebami studiowanie na zasadzie równych szans w stosunku do pozostałych studentów. W roku akademickim 2022/2023 4 studentów złożyło takie podania. Studentom tym została dostosowana forma egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości.

W ramach systemu wsparcia studentom będącym osobami o szczególnych potrzebach przysługuje między innymi: dostosowanie formy egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości, prawo korzystania ze sprzętu wspomagającego proces kształcenia (np. pętle indukcyjne), zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach, pomoc asystenta (sporządzanie notatek, skanowanie materiałów dydaktycznych, pomoc w przemieszczaniu się między salami i budynkami, a także w razie konieczności przebywanie ze studentem o szczególnych potrzebach na zajęciach), otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony. Studenci będący osobami ze szczególnymi potrzebami mogą uzyskać zgodę na nagrywanie zajęć dydaktycznych oraz otrzymać materiały dydaktyczne prezentowane na zajęciach w formach elektronicznych.

W przypadku studentów dotkniętych niepełnosprawnością ruchową na wydziale zostały zapewnione odpowiednie warunki, tj. podjazdy do budynku i w budynku, winda oraz toaleta przystosowana dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dla osób niedosłyszących planowane są zajęcia w salach wyposażonych w pętle indukcyjne, wspomagające słuch. Studentom słabo widzącym stwarza się możliwość korzystania z materiałów dydaktycznych z powiększoną czcionką i w wersji elektronicznej.

5) dostępność informacji o formach wsparcia

Głównym źródłem publicznego dostępu do informacji na Wydziale Ekonomii i Finansów jest wydziałowy serwis internetowy. Informacje na nim umieszczane są stale aktualizowane i prezentowane w sposób

przejrzysty i czytelny. Stosowane są też inne formy przekazywania informacji tj . informacje listowne, informacje telefoniczne, Facebook (<https://www.facebook.com/weif.uwb/>).

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- monitoring wsparcia studentów/ doktorantów w procesie uczenia się przebiega w sposób prawidłowy.

6. MONITOROWANIE MOBILNOŚCI STUDENTÓW/DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIĘDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Ocena mobilności studentów/doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,
- sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów – punktów i ocen,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),
- opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki),
- udział studentów/doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

1) funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów

W ramach programu Erasmus+ w roku akademickim 2022/2023 program wymiany studenckiej zrealizowało 11 studentów Wydziału Ekonomii i Finansów: 10 z kierunku ekonomia, 1 z kierunku ekonomiczno-prawnego. Główne uczelnie, na które aplikowali studenci to uczelnie z Hiszpanii, Turcji i Portugalii.

Rekrutacja na WEiF w ramach programu Erasmus + odbywa się we współpracy z Działem Współpracy Międzynarodowej UwB. W wyniku przeprowadzonej rekrutacji w roku akademickim 2022-2023 mobilność w ramach programu Erasmus+ realizowało 11 studentów (5 studentów przyjechało na cały rok, 4

studentów przyjechało tylko na semestr zimowy i 2 studentów przyjechało tylko na semestr letni). Mobilność na WEiF realizowali studenci pochodzący z uczelni partnerskich, w tym z Hiszpanii (Universidad de Murcia, Universidad de Córdoba, Universidad Rey Juan Carlos) i Turcji (Anadolu University). Ponadto z oferty dydaktycznej WEiF skorzystało 4 studentów realizujących mobilność na innych Wydziałach UwB.

W celu umiędzynarodowienia kształcenia opracowany został wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w języku angielskim dla studentów przyjeżdżających z zagranicy. W tych zajęciach mogą też uczestniczyć studenci wszystkich kierunków realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów oraz studenci z wymiany MOST. W roku akademickim 2022/2023 została przygotowana oferta 36 przedmiotów w języku angielskim. Ostatecznie w roku akademickim 2022/2023 realizowanych było 21 przedmiotów w języku angielskim, z czego 11 w semestrze zimowym i 10 w semestrze letnim.

Ponadto, w roku akademickim 2022/2023 (w dniach 2.03.2023-31.05.2023) na WEiF została zrealizowana jedna mobilność w ramach programu Erasmus + Student Mobility for Traineeships. Praktyki w ramach programu Erasmus + realizował student z Turcji (Bursa Uludağ University).

2) *funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów*

System punktów ECTS stanowi podstawę do rozliczania osiągnięć studentów korzystających z programów wymiany międzynarodowej (w szczególności program ERASMUS+) i krajowej (program MOST). Wydział posiada opracowaną procedurę uznawania ocen uzyskanych przez studentów w trakcie kształcenia za granicą. W roku akademickim 2022/2023 procedura ta była stosowana a wszyscy studenci, którzy zrealizowali mobilność uzyskali wynik pozytywny, tj. zaliczyli wymaganą liczbę przedmiotów na uczelni przyjmującej.

3) *wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć)*

Biorąc pod uwagę doświadczenia zdobywane przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia, podjęte były działania mające na celu uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej. Zmodyfikowano ofertę dydaktyczną, ponadto skonstruowano ją w taki sposób, że oferowane przedmioty w języku obcym są odpowiednikami przedmiotów z aktualnych programów studiów. Oznacza to, że z oferty mogli korzystać również studenci polskojęzyczni, chcący uczestniczyć w zajęciach w języku obcym.

W roku akademickim 2022/2023 w ofercie przedmiotów WEiF dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus + znalazło się 26 przedmiotów z poziomu studiów I stopnia (Undergraduate studies) oraz 10 przedmiotów z poziomu studiów II stopnia (Graduate studies), realizowanych w ramach

kierunków: Ekonomia, Ekonomiczno-prawny i MSG. Wszystkie przedmioty oferowane w ramach programu Erasmus + są wpisane w programy studiów realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów i ich oferta została skierowana do wszystkich studentów Wydziału, z niezaprzeczalną korzyścią dla procesu internacjonalizacji WEiF. Studenci realizujący przedmioty w języku angielskim odnoszą następujące korzyści: (1) Przedmioty w języku angielskim, które pokrywają się z przedmiotami w planie realizowanego przez studenta kierunku i roku studiów, można zrealizować zamiennie, tj. wybrać przedmiot realizowany w języku polskim lub angielskim. (2) Natomiast, pozostali studenci WEiF mogą wybrać przedmiot w j. obcym jako dodatkowy – zaliczony przedmiot zostanie wpisany do suplementu studiów, dokumencie uzyskiwanym na koniec studiów.

Informacje o przedmiotach do wyboru wraz z sylabusami zamieszczane są na stronie internetowej Wydziału w wersji anglojęzycznej.

4) opinie przekazywane przez studentów przyjeżdżających na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie

Wydziałowi Koordynatorzy Programu ERASMUS+ są w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na WEiF w ramach wymiany zagranicznej. Ich opinie są brane pod uwagę przy doskonaleniu realizacji programu Erasmus+ na Wydziale. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są systematyczne działania mające na celu zapewnienie odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programu ERASMUS+.

Ocena zajęć realizowanych w ramach programu Erasmus+ dla studentów przyjeżdżających (realizowanych na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB) odbywa się w ramach anonimowej ankiety przeprowadzanej przez Dział Współpracy Międzynarodowej UwB. W roku akademickim 2022/2023 spośród 11 studentów przyjeżdżających w ramach Programu Erasmus+, którzy zajęcia w ramach swej mobilności zrealizowali na Wydziale Ekonomii i Finansów, ankietę wypełniło 6 studentów (54,5%). Studenci oceniają różne aspekty prowadzonych zajęć (tabela 22).

Tabela 22. Ocena jakości prowadzonych zajęć w opinii studentów przyjeżdżających

Wyszczególnienie	Średnia (oceny od 0 do 5,0)
Motywacja do zajęć	4,33
Kontakt ze studentem	4,50
Poziom wymagań	4,50
Jakość zajęć	4,66
Przygotowanie do zajęć, w tym zróżnicowanie metod nauczania	4,60

Źródło: dane uzyskane od Prodziekana ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiejdzynarodowienia

W skali od 0 do 5, w każdej kategorii wynik przekraczał 4,0 a średni wynik (przyjmując równe wagi) wyniósł 4,518 co jest bardzo dobrym wynikiem. Studenci najwyżej ocenili jakość zajęć (4,66) i przygotowanie prowadzącego do zajęć (4,60). Niżej natomiast oceniona została motywacja do zajęć – średnia 4,33.

Studenci przyjeżdżający oceniają również funkcjonowanie Wydziału EiF (tabela 23).

Tabela 23. Ocena funkcjonowania Wydziału EiF

Wyszczególnienie	Średnia (oceny od 0 do 5,0)
Praca nauczycieli akademickich	4,83
Praca koordynatorów	5,00
Funkcjonowanie administracji	5,00
Funkcjonowanie biblioteki	4,20
Wyposażenie badawcze	4,4

Źródło: dane uzyskane od Prodziekana ds. Współpracy Instytucjonalnej i Umiejdzynarodowienia

Studenci wysoko ocenili funkcjonowanie Wydziału Ekonomii i Finansów. Bardzo wysoko ocenili pracę nauczycieli akademickich Wydziału (4,83), pracę koordynatorów wydziałowych (5,0) i funkcjonowanie administracji. Natomiast najniżej ocenili funkcjonowanie biblioteki- średnia ocena wyniosła 4,20.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- dalsze zwiększenie wymiany studentów w ramach programów międzynarodowych i międzyuczelnianych (ERASMUS+, MOST, inne),
- szersze wykorzystanie informacji uzyskiwanych z badań opinii studentów (polskich i zagranicznych) przyjeżdżających na studia w ramach wymiany międzyuczelnianej i międzynarodowej w celu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Podjęto działania mające na celu rozwój mobilności studentów. Wydział posiada bogatą i różnorodną ofertę współpracy z innymi ośrodkami naukowymi. Podjęto również działania mające na celu zwiększenie zainteresowania studentów WEiF wyjazdami w ramach wymiany studentów ERASMUS+ oraz MOST. Ponadto zastosowano opracowaną procedurę uznawania ocen uzyskanych przez studentów w trakcie kształcenia za granicą.

7. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Uzyskiwanie opinii absolwentów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§12).

Wśród absolwentów WEiF zostały przeprowadzone anonimowe badania ankietowe. Na ankietę odpowiedziało 69 absolwentów, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2022/2023. Stanowiło to 16,5% absolwentów. Badani absolwenci w różny sposób ocenili przydatność studiów realizowanych na WEiF (tabela 24).

Tabela 24. Ocena przydatności studiów w opinii absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów

W jakim stopniu ukończone przez Panią/Pana studia pozwoliły na rozwinięcie:	Bardzo dużym	Dużym	Średnim	Małym	Bardzo małym	Brak odpowiedzi
	% badanych					
Znajomości zagadnień teoretycznych	10,1	56,5	33,3	0,0	0	0
Umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów	8,7	34,8	31,9	18,8	5,8	0
Zdolności do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	8,7	27,5	43,5	18,8	1,4	0
Umiejętności pracy zespołowej	34,8	47,8	15,9	1,4	0	0
Umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	31,9	49,3	18,8	0	0	0
Umiejętności samodzielnego doksztalcania się	26,1	40,6	30,4	2,9	0	0
Wiedzy o świecie	18,8	43,5	33,3	2,9	1,4	0
Możliwości realizacji własnych zainteresowań	14,5	27,5	39,1	13	2,9	2,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Badania absolwentów pokazały, że ukończone studia umożliwiły im w dużym lub bardzo dużym stopniu nabycie wielu umiejętności i kompetencji. W ocenie badanych absolwentów ukończone studia wyposażyły ich przede wszystkim w umiejętności pracy zespołowej (82,6%) oraz umiejętności komunikacyjne z innymi ludźmi (81,2 %). Ponad 60 % badanych uważa, że studia na WEiF pozwoliły na rozwinięcie umiejętności samodzielnego doksztalcania się (66,7%), znajomości zagadnień teoretycznych (66,6%) oraz wiedzy o świecie (62,3%). Rzadziej respondenci wskazywali na rozwinięcie umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów (43,5%), możliwość realizacji własnych zainteresowań (42%), czy zdolności do wykonywania zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów (36,2%). W tym ostatnim obszarze ponad 43% badanych absolwentów oceniło przydatność ukończonych studiów na poziomie średnim. Najwięcej absolwentów przydatność w małym oraz bardzo małym stopniu odniosło do takich obszarów jak: umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów (24,6%) i zdolność do wykonywania zawodów zgodnych z

profilem ukończonych studiów (20,2%). Szczegółowe opinie studentów w największym stopniu podkreślały konieczność zwiększenia ilości zajęć, oferujących praktyczne umiejętności w zakresie realizowanych specjalizacji.

Absolwenci biorący udział w badaniu również różnie ocenili elementy procesu dydaktycznego (tabela 25).

Tabela 25. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego w opinii absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów

Jak ocenia Pan/Pani elementy procesu dydaktycznego na realizowanym kierunku	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
	% badanych						
Wykłady	14,5	50,7	29	2,9	2,9	0	0
Ćwiczenie i konwersatoria	23,2	60,9	14,5	0	1,4	0	0
Seminaria i proseminaria	58	27,5	8,7	2,9	2,9	0	0
Przedmioty fakultatywne	11,6	26,1	10,1	0	1,4	50,7	0
Lektoraty	42	44,9	11,6	0	0	1,4	0
Warsztaty i laboratoria	5,8	10,1	2,9	0	1,4	79,7	0
Praktyki i zajęcia poza uczelnią	26,1	44,9	11,6	1,4	0	15,9	0
Indywidualne konsultacje	26,1	40,6	8,7	0	1,4	23,2	0
Organizacja studiów	11,6	21,7	42	11,6	13	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Badani absolwenci najwyżej (bardzo dobrze i dobrze) ocenili lektoraty (86,9%), seminaria i proseminaria (85,5%) oraz ćwiczenia i konwersatoria (84,1%). Stosunkowo dobrze ocenione zostały praktyki i zajęcia poza uczelnią (71% odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze), indywidualne konsultacje (66,7%) oraz wykłady (65,2%). W opinii absolwentów najgorzej oceniona została organizacja studiów. 24,6% respondentów oceniło ten element procesu dydaktycznego jako zły i bardzo zły, 42% respondentów uznało go za przeciętny, a jedynie 33,3% za bardzo dobry i dobry. Wyniki te uzupełniają również szczegółowe, opisowe opinie respondentów. Absolwenci zwracali w nich uwagę na rozkład zajęć, a przede wszystkim na częste i długie przerwy między kolejnymi zajęciami.

Absolwenci dokonali też oceny kompetencji pracowników prowadzących zajęcia realizowane na WEiF (tabela 26).

Tabela 26. Ocena kompetencji pracowników Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii absolwentów

Jak ocenia Pan/Pani kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników UwB prowadzących zajęcia na kierunku wśród:	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom profesjonalizmu	Zróżnicowany poziom profesjonalizmu	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu	Brak odpowiedzi
	% badanych					
Samodzielných pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych (profesorów i doktorów habilitowanych)	33,3	39,1	24,6	1,4	0	1,4
Adiunktów i wykładowców (doktorów)	39,1	37,7	23,2	0	0	0
Asystentów (magistrów)	36,2	43,5	20,3	0	0	0
Pracowników administracji (dziekanat, sekretariat, itp.,)	39,85	38,4	21,7	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety absolwenta.

Ankietowani absolwenci pozytywnie ocenili kompetencje nauczycieli akademickich, jak i pracowników administracyjnych WEiF. Ponad 70 % ankietowanych oceniło, iż pracownicy Wydziału charakteryzują się wysokim i raczej wysokim poziomem profesjonalizmu. Bardzo wysoko zostały ocenione kompetencje asystentów. Prawie 80% ankietowanych oceniło, iż charakteryzują się oni wysokim i raczej wysokim poziomem profesjonalizmu. Niewiele mniej pozytywnych ocen otrzymali pracownicy administracji (78,2% odpowiedzi wskazujących na wysoki i bardzo wysoki poziom profesjonalizmu), adiunkci (76,8%) oraz samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni (72,4%). Na zróżnicowany poziom profesjonalizmu wśród samodzielných pracowników badawczo-dydaktycznych wskazało 24,6% respondentów, a jedynie 1,4 % respondentów wskazało, na raczej niski poziom profesjonalizmu w tej grupie. Z kolei w grupie adiunktów, 23,2 % ankietowanych wskazało na zróżnicowany poziom profesjonalizmu, w grupie asystentów – 20,3 % udzieliło takowej odpowiedzi, zaś w grupie pracowników administracyjnych – 21,7 % odpowiedzi wskazało na zróżnicowany poziom profesjonalizmu. Podkreślić należy, że zarówno w grupie adiunktów, asystentów, jak i pracowników administracyjnych nikt z ankietowanych nie wskazał na niski lub raczej niski poziom profesjonalizmu. Warto zaznaczyć, że również udzielone szczegółowe odpowiedzi opisowe potwierdzają wysoką ocenę kompetencji kadry WEiF.

Generalnie absolwenci dobrze oceniają studia realizowane na WEiF. Wskazuje na to ocena wyboru kierunku studiów. Większość badanych absolwentów ponownie wybrałoby ten sam kierunek studiów oraz Uniwersytet w Białymstoku jak swoją uczelnię. Ponad 59 % respondentów ponownie podjęłoby decyzję o wyborze tego samego kierunku studiów na UwB. Natomiast ten sam kierunek na innej uczelni wybrałoby 7,2 % ankietowanych. Na wybór innego kierunku na UwB zdecydowałoby się 20,3 % ankietowanych, z

kolei 13 % respondentów wybrałoby inny kierunek na innej uczelni. Można zatem stwierdzić, że studia na Uniwersytecie w Białymstoku w ogólnym zarysie spełniają oczekiwania studentów.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- podjęcie bardziej intensywnych działań mających na celu usprawnienie systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych,
- uwzględnianie opinii absolwentów na temat przebytych studiów w celu poprawy wizerunku Wydziału oraz dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Zakładane rekomendacje w zakresie usprawnienia systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych oraz zintensyfikowaniu działań mających na celu zwiększenie liczby absolwentów wypełniających ankietę stopniowo są realizowane. Również programy studiów w miarę możliwości dostosowywane są do potrzeb rynku pracy. Przykładem mogą być zmiany w programach studiów na kierunku Ekonomia I i II stopnia.

8. MONITOROWANIE RELACJI Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO - GOSPODARCZYM W ODNIESIENIU DO PROGRAMÓW STUDIÓW

Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programów studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§13). Odbywa się poprzez:

- uzyskiwanie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów studiów wyższych w oparciu o przeprowadzane anonimowo badania ankietowe,
- współpracę z pracodawcami w ramach działalności Wydziałowej Rady Konsultacyjnej.

Wydział Ekonomii i Finansów aktywnie współpracuje z przedsiębiorstwami i instytucjami zlokalizowanymi w regionie, których działalność ma zasięg zarówno krajowy, jak i międzynarodowy. Odbywa się to na wielu obszarach. Pierwszy związany jest z udziałem przedstawicieli przedsiębiorców (przedstawicieli pracodawców) oraz instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie Konsultacyjnej WEiF w charakterze interesariuszy zewnętrznych. Do kompetencji Rady należy w szczególności: opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności; opiniowanie zmian w programach studiów, z uwzględnieniem adekwatności efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy; współpraca w za-

kresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów; współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych organizowanych dla studentów (doktorantów); wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z gospodarką regionalną.

Obszarem współpracy z przedsiębiorcami jest organizacja praktyk i staży, podczas których studenci wyposażeni są w umiejętności i kompetencje społeczne istotne z punktu widzenia ich funkcjonowania na rynku pracy.

Kolejną, ważną formą współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji i doskonaleniu programu studiów było bezpośrednio zaangażowanie przedstawicieli kluczowych instytucji – specjalistów i praktyków w realizacji zajęć dydaktycznych.

W celu uzyskania opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów Wydziału zostały przeprowadzone badania w oparciu o opracowaną ankietę. Na ankietę odpowiedziało 25 przedsiębiorstw / instytucji. Wśród nich około 75 % stanowiły podmioty prywatne. Ponad 90 % ankietowanych przedsiębiorstw/instytucji swoją działalność prowadzi na rynku krajowym. Pozostałe stanowią podmioty o zasięgu regionalnym.

Badane podmioty wskazują, że zatrudnienie nowego pracownika uzależnione jest w głównej mierze od wyniku rozmowy kwalifikacyjnej (30,9%). W opinii badanych najmniejszy wpływ na wynik postępowania rekrutacyjnego mają: referencje a także tematyka pracy dyplomowej (tabela 27).

Tabela 27. Kryteria brane pod uwagę przy zatrudnianiu absolwenta szkoły wyższej

Rozmowa kwalifikacyjna	Doświadczenie kandydata (szkolenia, kursy, staże, itp.)	Kierunek studiów	Specjalność	CV i list motywacyjny	Ocena na dyplomie	Referencje	Tematyka pracy dyplomowej	Inne
% badanych								
30,9	22,8	14,6	15,7	5,8	4,0	3,9	0,5	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.*

Badani pracodawcy najczęściej zatrudniają osoby, które ukończyły kierunek Ekonomia. Następnie kierunek Ekonomiczno-prawny oraz Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze. Około 55,5% ankietowanych wskazało, że zatrudniani przez nich absolwenci WEiF nie potrzebowali dodatkowego przeszkolenia przygotowującego do podjęcia pracy. W przypadku wskazań pozostałych podmiotów przeszkolenie absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów było potrzebne. Szkolenia te dotyczyły przede wszystkim praktycznych aspektów funkcjonowania danego podmiotu, bądź też obszaru jego działalności.

Przeprowadzone badania wskazały ponadto, że absolwenci WEiF najczęściej są zatrudniani na stanowiskach specjalistycznych lub samodzielnych, a także na stanowiskach wykonawczych (tabela 28).

Tabela 28. Stanowiska, na jakich w ankietowanych przedsiębiorstwach/institucjach zatrudniani są absolwenci WEiF

Stażyści / Praktykanci	Stanowiska wykonawcze	Stanowiska specjalistyczne lub samodzielne	Stanowiska Kierownicze	Najwyższe kadry zarządzające
% badanych				
6,2	27,3	44,8	18,5	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.*

Podczas badania pracodawcy zostali poproszeni również o ocenę wcześniejszego doświadczenia zawodowego zatrudnianych absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. W ocenie 49,8 % ankietowanych absolwenci WEiF posiadają niewielkie doświadczenie zawodowe, zaczynając pracę w danym przedsiębiorstwie/institucji. Około 45,2 % badanych wskazało, że dla zatrudnianych absolwentów WEiF jest to z reguły pierwsza praca zaraz po zakończeniu studiów (tabela 29).

Tabela 29. Wcześniejsze doświadczenie zawodowe absolwentów WEiF zatrudnianych w ankietowanych przedsiębiorstwach/institucjach

Z reguły jest to ich pierwsza praca, jeszcze podczas trwania studiów	Z reguły jest to ich pierwsza praca, zaraz po zakończeniu studiów	Posiadają niewielkie doświadczenie zawodowe	Posiadają duże doświadczenie zawodowe
% badanych			
3,8	45,2	49,8	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.*

Pracodawcy dobrze oceniają absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów pod względem przygotowania do pracy zawodowej pod względem teoretycznym (tabela 30).

Tabela 30. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii ankietowanych przedsiębiorstw/institucji

Jak oceniają Państwo przygotowanie do pracy zawodowej absolwentów Wy- działu Ekonomii i Finansów Uniwersy- tetu w Białymstoku?	Bardzo dobre przygotowanie	Dobre przygotowanie	Nie jest przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany	Brak do- statecznego przy- gotowania	Kom- pletny brak przy- gotowania
	% badanych				
Przygotowanie teoretyczne	45,6	47,0	7,4	0	0
Przygotowanie praktyczne	0	13,2	65,4	21,4	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów.*

Ponad 92% ankietowanych wskazało na ich bardzo dobre lub dobre przygotowanie teoretyczne do pracy zawodowej. Niżej pracodawcy oceniają przygotowanie praktyczne absolwentów WEiF. Ma to swoje

uzasadnienie, gdyż absolwenci ukończyli studia o profilu ogólnoakademickim. Dobre przygotowanie w tym aspekcie wskazało zaledwie 13,2 % ankietowanych. Natomiast ponad 21% badanych zwróciło uwagę na brak dostatecznego przygotowania praktycznego absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. Ponad 65 % badanych przedsiębiorstw / instytucji nie miało jednoznacznej opinii na ten temat.

Pracodawcy różnie ocenili również konkretne umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów (tabela 31).

Tabela 31. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów w opinii ankietowanych przedsiębiorstw/instytucji

Jak oceniają Państwo konkretne umiejętności absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku?	Bardzo dobre przygotowanie	Dobre przygotowanie	Nie jest przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany	Brak dostatecznego przygotowania	Kompletny brak przygotowania
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów	16,2	55,7	25,3	2,8	0,0
Umiejętności posługiwania się językiem obcym	12,5	60,2	27,3	0,0	0,0
Umiejętności informatyczne	20,7	46,5	22,8	0,0	0,0
Umiejętności interpersonalne	0	66,3	33,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety: *Badanie opinii pracodawców na temat absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów*.

Oceniając umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów ponad 71 % ankietowanych wskazało na bardzo dobre i dobre przygotowanie absolwentów WEiF. Ponadto wyniki pokazują, że pracodawcy dobrze oceniają przygotowanie absolwentów w zakresie języków obcych. Wprawdzie ponad ¼ badanych zaznaczyło odpowiedź pośrednią: nie jest ani przygotowany ani też nie jest nieprzygotowany. Jednak pozostałe udzielone odpowiedzi wskazują na dobre lub bardzo dobre przygotowanie w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym (ponad 72 %). Wysoko pracodawcy oceniają przygotowanie absolwentów WEiF w zakresie umiejętności informatycznych. Zdecydowana większość badanych prawie 88 % jest zdania, że absolwenci mają bardzo dobre lub dobre przygotowanie do pracy pod tym względem. Pracodawcy pozytywnie ocenili także umiejętności interpersonalne jakie posiadają absolwenci Wydziału Ekonomii i Finansów. Dobre przygotowanie w tym aspekcie wskazało ponad 66 % badanych. Jednoznacznej opinii w tym zakresie nie miało 33,7% podmiotów biorących udział w badaniu.

Pracodawcy zostali również poproszeni o wskazanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które są atutem absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że pracodawcy jako atut absolwentów wskazują wiedzę teoretyczną związaną z kierunkiem studiów między innymi z zakresu ekonomii, finansów, rachunkowości, czy też przedmiotów o charakterze ilościowym. Dodatkowo do-

ceniają także ich otwartość na pozyskiwanie nowych umiejętności oraz gotowość do podnoszenia kwalifikacji. Również ich kreatywność, umiejętność pracy w zespole i współpracy z osobami na wyższych stanowiskach, a także dobre nastawienie do procedur administracyjnych.

Pracodawcy są również zdania, że absolwenci WEiF mają zdecydowanie problemy, aby połączyć teorię z praktyką. Ponadto brakuje im wiedzy na temat praktycznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw, znajomości realnych mechanizmów gospodarczych. Mają również słabe rozeznanie w celach nadrzędnych instytucji publicznych. Pracodawcy wskazują również na niedostateczne umiejętności rozwiązywania problemów, a niskie umiejętności analityczne.

Reasumując, pracodawcy uważają, że należałoby zwiększyć liczbę przedmiotów nastawionych nie tylko na przekazanie teorii, ale także na wykształcenie umiejętności praktycznych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, a także uzyskanie zdolności analitycznego myślenia. Część pracodawców wskazała, że podczas trwania studiów pojawiają się przedmioty, które nie mają nic wspólnego z praktycznym przygotowaniem studenta z danej dziedziny. Chcieliby oni, aby studenci w większym stopniu uczyli się praktycznych umiejętności rozwiązywania problemów i komentowania zdarzeń występujących w przedsiębiorstwach/instytucjach. Sposobem na to w opinii części pracodawców mogłoby być równoważenie w programach studiów teorii z praktyką, we współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- w miarę możliwości zwiększenie praktyczności zajęć,
- wspólna organizacja z pracodawcami kursów i szkoleń,
- uwzględnienie pomysłu pracodawców jakim jest m.in. pisanie prac końcowych związanych z daną firmą (case study).

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- stopniowo zwiększana jest praktyczności zajęć na co wskazuje treść analizowanych sylabusów,
- stopniowo zwiększa się liczba prac końcowych związanych z daną firmą.

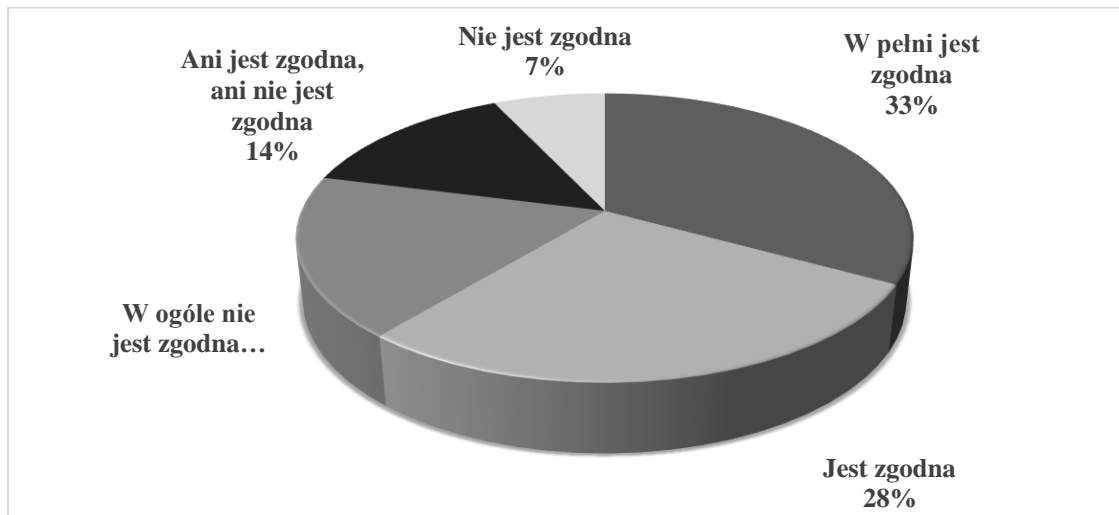
9. MONITOROWANIE KARIER ZAWODOWYCH ABSOLWENTÓW STUDIÓW

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2847 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2021 r. zmieniającej Uchwałę nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 14). Badaniem dotyczącym losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022 objęto 408 absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów UwB. Na ankietę odpowiedziało 70 absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów, co stanowi 17% absolwentów WEiF rocznika

2021/2022. Najwięcej ankiet wypełnili absolwenci kierunku Ekonomia (87%). Pozostałe kierunki: Ekonomiczno-prawny (10%), MSG (1%).

Absolwenci różnie ocenili zgodność wykonywanej pracy z profilem studiów (rysunek 1).

Rysunek 1. Zgodność wykonywanej pracy z profilem studiów

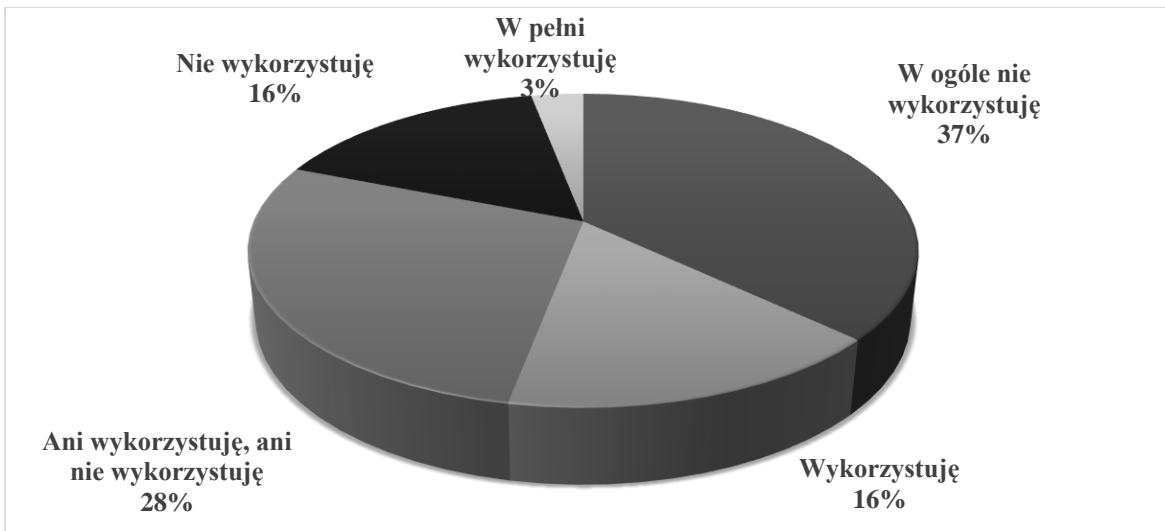

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022, Białystok, luty-marzec 2023, s. 45.*

Większość absolwentów (61%) jest zdania, że obecne miejsce pracy i obowiązki są zgodne z kierunkiem studiów. Absolwenci najczęściej wskazywali, że ich praca jest w pełni zgodna z profilem studiów (33% ankietowanych) i jest zgodna z profilem studiów (28% ankietowanych). Tylko 18% ankietowanych jest zdania, że wykonywana przez nich praca w ogóle nie jest zgodna z kierunkiem studiów, na którym się kształcili, podczas gdy jedynie 7% absolwentów stwierdziła, że nie jest zgodna. Należy wskazać, że 14% spośród ankietowanych absolwentów wskazało, że wykonywana przez nich praca ani jest zgodna, ani nie jest zgodna ze zrealizowanym profilem studiów.

Badani absolwenci w różny sposób ocenili stopień wykorzystania w swojej pracy zawodowej umiejętności nabytych podczas studiów (rysunek 2).

Rysunek 2. Stopień wykorzystywania w pracy umiejętności nabytych podczas studiów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022, Białystok, luty-marzec 2023, s. 45.*

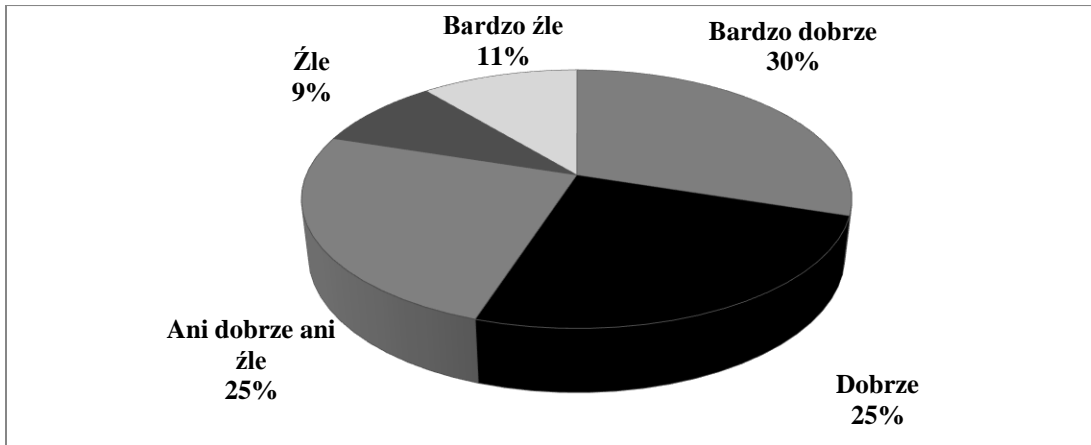
Mimo, że większość respondentów pracuje w zawodzie, tylko 19% z nich wykorzystuje umiejętności nabyte podczas studiów w swojej pracy zawodowej. Natomiast 53% ankietowanych przyznało, że nie wykorzystuje kompetencji zdobytych w trakcie kształcenia. Pozostali respondenci nie wyrazili opinii na ten temat. Może to sugerować, że kierunek studiów nie wyposażył ich w odpowiednie umiejętności lub obecne stanowisko pracy nie jest związane z ukończonym kierunkiem kształcenia.

Większość respondentów (81%) w trakcie przeprowadzonych badań miała zatrudnienie. Większość badanych (75%) nie miała większych problemów ze znalezieniem pracy. Osoby, które miały trudności ze znalezieniem pracy, wskazywały na czynniki takie jak: brak doświadczenia (86%), brak ofert na lokalnym rynku pracy (86%), brak odpowiednich kwalifikacji (71%) oraz nieatrakcyjne warunki zatrudnienia (64%).

Należy też podkreślić, że 76% ankietowanych pracowało już w trakcie studiów. Jednak ponad połowa z nich podkreśliła, że trudno było pogodzić pracę ze studiami. Jako ograniczenia wskazały niedogodne godziny zajęć (np. zbyt długie przerwy między zajęciami/pojedyncze zajęcia w ciągu dnia – 79%), dużą odległość pomiędzy uczelnią i miejscem pracy (71%) lub dużą liczbę zajęć (64%).

Absolwenci dobrze oceniają praktyki zawodowe odbyte podczas studiów (rysunek 3).

Rysunek 3. Ocena praktyk zawodowych

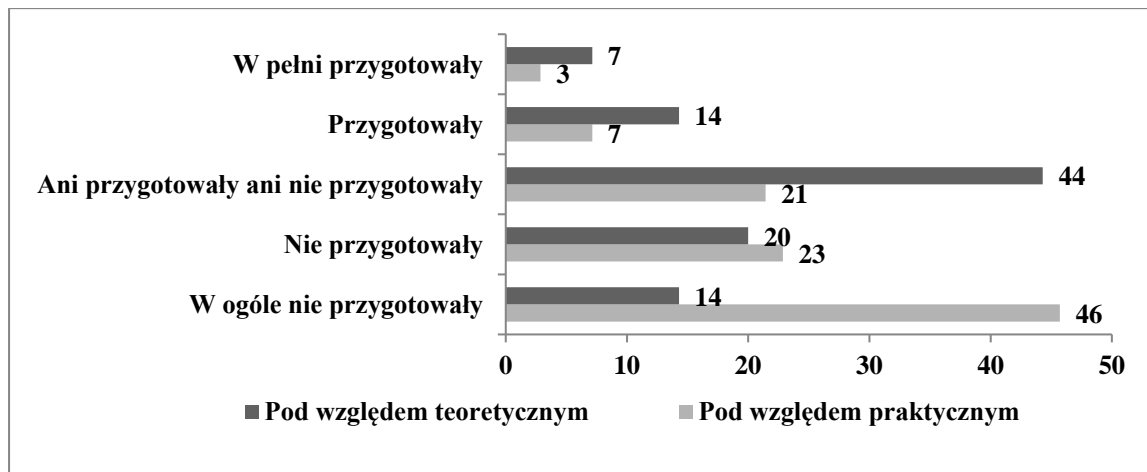

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022, Białystok, luty-marzec 2023, s. 46.*

Ponad połowa (55%) absolwentów pozytywnie ocenia czas praktyk podczas studiów. Negatywną opinię na temat praktyk zawodowych wyraziło 20% respondentów, natomiast 25% badanych nie posiada określonej opinii na ten temat. Zdecydowana większość osób, która odbywała praktyki (71%) znalazła je samodzielnie.

Badani absolwenci nisko ocenili przygotowanie studiów pod względem praktycznym. Większość ankietowanych (69%) jest zdania, że ukończone studia nie przygotowały ich pod względem praktycznym do wykonywania zawodu. Przeciwnego zdania jest tylko 10% badanych absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów. Przygotowanie jakie dały ukończone studia pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu zostało ocenione lepiej (rysunek 4).

Rysunek 4. Ocena studiów pod względem teoretycznym i praktycznym do wykonywania zawodu (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022, Białystok, luty-marzec 2023, s. 47.*

Według 21% absolwentów Wydziału Ekonomii i Finansów UwB, ukończone studia w pełni przygotowały bądź przygotowały ich pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu. Natomiast 14% respondentów uznało, że edukacja na tym kierunku nie dostarczyła im odpowiedniego przygotowania teoretycznego. Reszta ankietowanych nie była w stanie jednoznacznie ocenić, czy studia na Wydziale dostatecznie przygotowały ich pod względem teoretycznym do wykonywania zawodu.

Opinie respondentów na temat stopnia, w jakim ukończone studia wpłynęły na rozwój ich umiejętności, są zróżnicowane (tabela 32).

Tabela 32. Ocena stopnia w jakim ukończone studia pomogły w rozwinięciu umiejętności

Umiejętności	Pomogły w stopniu (% badanych):				
	Dużym	Pomogły	Pomogły ani nie pomogły	Nie pomogły	W ogóle nie pomogły
Umiejętności interpersonalne	5,71	37,14	32,86	10,00	14,29
Umiejętności informatyczne	10,00	20,00	27,14	21,43	21,43
Języki obce	11,42	20,00	24,29	18,57	25,71
Umiejętności specjalistyczne	5,71	21,43	30,00	24,29	18,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu: *Badanie losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022, Białystok, luty-marzec 2023, s. 47.*

Absolwenci najlepiej oceniają przygotowanie pod względem umiejętności interpersonalnych. Aż 43% badanych uważa, że podczas studiów doszło do poprawy tej umiejętności. Prawie 1/3 ankietowanych nie potrafiła jednoznacznie stwierdzić, czy studia przyczyniły się do rozwoju ich umiejętności interpersonalnych. Z kolei 1/4 respondentów jest zdania, że kształcenie na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB nie miało wpływu na rozwój tej kompetencji.

Analizując zaprezentowane dane, można zauważyć, że respondenci gorzej oceniają przygotowanie w zakresie języków obcych, kompetencji informatycznych oraz umiejętności specjalistycznych. Według opinii ponad 40% ankietowanych absolwentów, studia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB w niewielkim stopniu przyczyniają się do rozwoju tych umiejętności lub w ogóle nie wpływają na ich nabywanie. Z kolei około 1/3 badanych jest zdania, że ukończone studia przyczyniły się do rozwoju umiejętności językowych (31,42%), informatycznych (30%) oraz specjalistycznych (27,14%).

Najwięcej badanych absolwentów ponad 42% wskazała, że studia pomogły na rozwinięcie umiejętności interdyscyplinarnych. Prawie 1/3 nie miała na ten temat zdania. Natomiast około 1/4 stwierdziło, że nie pomogły lub w ogóle nie pomogły.

Pomimo różnych ocen prawie połowa ankietowanych (49%) planuje kontynuować swoją edukację po zakończeniu studiów. Zdecydowana większość z nich planuje ukończyć studia II stopnia (82%) lub wziąć udział w kursach i szkoleniach (44%). Dokładnie 40% ankietowanych wybrałoby ponownie ofertę Uniwersytetu w Białymstoku jako miejsce do studiowania, w tym 27% respondentów wybrałoby ten sam

kierunek studiów na UwB. a 13% wskazało na inny kierunek studiów na UwB. Z kolei 33% respondentów podjęłaby decyzję o wyborze innego kierunku studiów na innej uczelni.

Wnioski (rekomendacje dla WSZJK):

- podjęcie bardziej intensywnych działań mających na celu usprawnienie systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych (rekomendacja kierowana do Biura Karier),
- uwzględnianie opinii absolwentów na temat przebytych studiów w celu poprawy wizerunku Wydziału oraz dostosowania programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Realizacja rekomendacji WSZJK oraz USZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Zakładane rekomendacje w zakresie usprawniania systemu badania opinii absolwentów Wydziału o przebiegu odbytych studiów wyższych w drugim obszarze są stopniowo realizowane. Programy studiów w miarę możliwości dostosowywane są do potrzeb rynku pracy. Ponadto zwiększenie nabywanych w trakcie studiów umiejętności.

Podpis i pieczęć Dziekana

Obszary monitorowania i wskaźniki jednostki

Wydział Ekonomii i Finansów (2022/2023)

jednostka (rok akademiki)

Lp.	Obszary monitorowania	Wskaźniki (według sprawozdaniu)
1.	ocena jakości zajęć dydaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych hospitacji: 21 – liczba wypełnionych ankiet oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem: 7249 – procent wypełnionych ankiet w stosunku do ogólnej liczby ankiet możliwych do wypełnienia: 24,5% – procent studentów, którzy wypełnili choć jedną ankietę, w stosunku do ogólnej liczby studentów: 57,4%
2.	monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wypełnionych ankiet ewaluacyjnych (razem: studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie): 595 – procent wypełnionych ankiet ewaluacyjnych (razem: studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie): 39,01%
	A. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów wyższych	<ul style="list-style-type: none"> – procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 24,18% – liczba studentów, którzy przy ocenie kierunku studiów udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> (na podstawie załącznika nr 3a, pyt. 1A): 261 – procent studentów, którzy przy ocenie kierunku udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> (na podstawie załącznika nr 3a, pyt. 1A): 82,1%
	B. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podyplomowych	<ul style="list-style-type: none"> – procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby uczestników studiów podyplomowych (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 98%
	C. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów doktoranckich	<ul style="list-style-type: none"> – procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby doktorantów (na podstawie ankiet ewaluacyjnych): 0
3.	monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> – liczba studentów korzystających z wymiany międzynarodowej: 11 – liczba uczestników studiów doktoranckich korzystających z wymiany międzynarodowej: 0 – liczba studentów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 11 – liczba doktorantów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 0 – liczba odbytych praktyk zagranicznych w ramach wymiany międzynarodowej: 0 – liczba ankiet wypełnionych przez studentów i doktorantów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej: 6
4.	uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wypełnionych ankiet absolwentów: 69 – procent przebadanych absolwentów: 16,5% – procent absolwentów zadowolonych ze studiów (pytanie 5. – odpowiedź A): 59,4% – procent absolwentów, którzy wybraliby inny kierunek na UwB (pytanie 5. – odpowiedź C): 20,3%
5.	monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów	<ul style="list-style-type: none"> – liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat: 25

6.	monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów	– liczba przebadanych absolwentów rocznika 2021/2022: 70